Marko paşa

NE SAĞCIYIZ NE SOLCU FUTBOLCUYUZ FUTBOLCU

Zübük

İT KAĞNI GÖLGESİNDE YÜRÜR DE KENDİ GÖLGEM SANIRMIŞ

Sotaya getirilen dokuzuncu kota ile:

Memlekete bol fiski girecek

Amerika'dan su getirtemediğimiz için fiski getiriyoruz

Ankaradan (Özel sektörümüz Beni Deresinden bildiriyor) —

Sabık Demokrat Parti iktidarının sayılamıyacak büyük başarılarından biri olan memleketimize fiski ithali artık vazgeçilmez milli geleneklerimiz arasına girmiş ve ne kadar şayanı şükrandır ki, Demokrat Parti iktidarını yıkan Millî Birlik Komitesi iktidarı zamanında dahi bol miktarda fiski ithal edilerek memleketimizde fiski sıkıntısı çekilmemiştir. İkinci Cumhuriyetimizin kovalisyon iktidarı da, bu hususta Birinci Cumhuriyetimizin son iktidarının izinden giderek, her çareye baş vurmak suretiyle memlekette fiski buhranı yaratmamağa azimli ve kararlıdır. Memleketin muhtelif yerlerinden alınan haberlere göre fiskiye alışmış olan halkımızın fiski sarfiyatı günden güne artmakta ve eğer fiskisiz kalınırsa halkın tırnak ve sakal grevine başlıyacağı ve yalmayak yürüyüşler tertip edeceği anlaşılmaktadır. İktidarın gayretleri sonunda halkın şuurlanmasından büyük bir memnuniyet duyan halkçı hükûmet de hiçbir vatandaşı fiskisiz bırakmamak için dostumuz Amerikaya söz vermiş bulunmaktadır.

Esasen Amerikanın tasvibinden geçen Beş Yıllık Kalkınma planına göre, fiski sarfiyatı her yıl arttırılarak ve beşinci yılın sonunda fiski içmeyen tek vatandaş kalmadığı gibi, vatandaş başına ortalama olarak haftada kç şişe fiski isabet edecek; ancak millî servetin dağıtılması gibi fiski dağıtımı da kâğıt üzerinde vatandaş başına haftada üç şişe isabet edecekse de, halkın fazla paradan ahlâkı ve fazla fiskiden sıhhatinin bozulmaması için hakikatte fiskileri özel sektörümüz istihlâk edecektir.

Hükûmetin iktisadî politikasının başarısı olarak fiski fiyatlarına hiçbir zam yapılmayacak ve yine sabık ve sâkıt DP iktidarı zamanında olduğu gibi, bir şişe fiski 65 lira fiyatla satılacak, böylece özel sektörümüzün ucuz fiyata ve hiç sıkıntıya düşmeden keyfini getirmesi hükûmet tarafından temin edilecektir. Memleketimizde iş bulabilmiş olan tahlhli bir işçi ortalama olarak haftada 50 lira kazandığına göre işçilerimiz de dokuz gün çalışarak bir şişe fiski içebilecekler ve böylece sosyal adalet temin edilerek sınıflar arasında fark hiçe indirilecektir.

Kendisi ile görüştüğümüz Tekel Bakanı bu hususta bize şunları söylemiştir:

«Fiski ithaline muarız olanlar, milletin içmeğe suyu yokken fiskiye para vermenin uygunsuz olduğunu söylüyorlar. İlk bakışta bu iddia haklıymış gibi görünebilir. Fakat insan bir yere iki kere bakınca ikinci bakışta iki kere bakmış olur. Biz esasen su sıkıntısını gidermek için fiski ithal ediyoruz. Amerikadan su getirtmek fiski getirtmekten çok daha zordur ve nakliye binen, çok daha pahalıya gelir. Binaenaleyh su bulamayanlar fiski içebilirler. Biz bu hususta Başbakanla da görüştük, fiski ithalinde sayısız faydalar gördük: Evvelâ Küçük Amerika olacağımızdan onlara benzemek için fiski içmemiz icap ediyor. Saniyen, halkımızın fiski içmesinin ve fiskiye alışmasının Amerikan iktisadiyatına sayısız faydaları vardır. Basına şu müjdeyi şimdiden vereyim ki, bizde bu susuzluk böyle devam ettikçe yakında halkımız çamaşırı, bulaşığı, hattâ mahrem ve nâmahrem yerlerini bile fiski ile yıkamak mecburiyetinde kalacak ve fiski ile gusul abdesti alacaktır.»

Neresindeyiz ?

Atatürk öleli kaç yıl oldu? Yirmi dört mü.. Biz yirmi dört yıldır sesimizi gittikçe yükselterek bağırıyoruz:

— Atam, izindeyiz!
— Atam, yolundayız!
— Atam, arkandayız!

Bir insan ne kadar çok yalan söylerse, o kadar çok yemin eder: Vallahi, billahi, tallahi, namussuzum ki..

Biz de bağırıyoruz:

— Atam yolundayız..

Bir insan ne kadar haksızsa, üste çıkmak için o kadar haykırır.

Biz de haykırıyoruz:

— Atam izindeyiz!

Bir insan yalnızlıktan, geceden korktukça yüksek sesle şarkı söyler.

Biz de öyleyiz:

— Atam arkandayız!!..

Şimdi size bir haber: Kütahya'da bir ilkokulun açılışı yapılıyor. Okulun adı, Atatürk Okulu.. Açışı yapan Sağlık Bakanı..

Şimdi de gazetedeki haberi veriyorum:

«Atatürk ilkokulunun temel atma töreninde sarıklı cüppeli bir imam kurban duası okumuş. Bakan, Bakanlık erkânı Vali, mülki ve askerî erkân önünde sarıklı hocanın karşısında Atatürk ilkokulunun temeline ilk harcı atmıştır.»

— Atam izindeyiz!
Yalan...
— Atam yolundayız!
Yalan...
— Atam arkandayız!
Yalan...
Doğrusu:

— Atam, biz yalancıyız!

Atatürk'ün sağlığında bunca okul açıldı; hangisinin açılışında sarıklı, cüppeli imam hem de Bakan'ın, Valinin önünde dua okudu, kurban kesildi? Bir de kanun var: Dinî kıyafet yalnız ibadet yerlerinde giyilir..

— Atam biz yalancıyız; Atam, biz utanmayız da... Atam, biz korkağız da.. Yirmi dört yıl önce öldüğün halde senin adından bile korkarız!..

PIŞŞT

AMERIKAN sendikalarının gangsterler eline düştüğünü açıkladığı için, gangsterlerin yüzüne kezzap dökerek kör ettiği Amerikan gazetecisi yurdumuza gelip bize şöyle ders vermiş:

«Sosyalizm her şeyi berbat eder. Amerika kapitalizmle yükseldi. Her millet aynı formülle hayat seviyesini yükseltebilir.»

Ayol, bu adam kör mör değil, düpedüz açıkgözün biri; vay açıkgöz!..

— Mr. Riesel, bu kaç?

TAŞLAMA

Vay Başımıza!

TURKIYENIN Yakın ve Ortadoğu ülkelerine örnek olması çok yerindedir. Ama kaç para eder, biz istediğimiz kadar onlara kendimizi örnek gösterelim, anlamıyorlar ki...

İran Başbakanı Amini «Askerî masrafların ağırlığı yüzünden bütçeyi denk getiremediği için» istifa etmiş...

Allah Allah... Bu yüzden bir başbakan hiç istifa mı edermiş!.. Bu İranlılar da yeni yeni usûller icat ediyorlar başımıza.

Nah işte örnek önünde, ona baksana!..

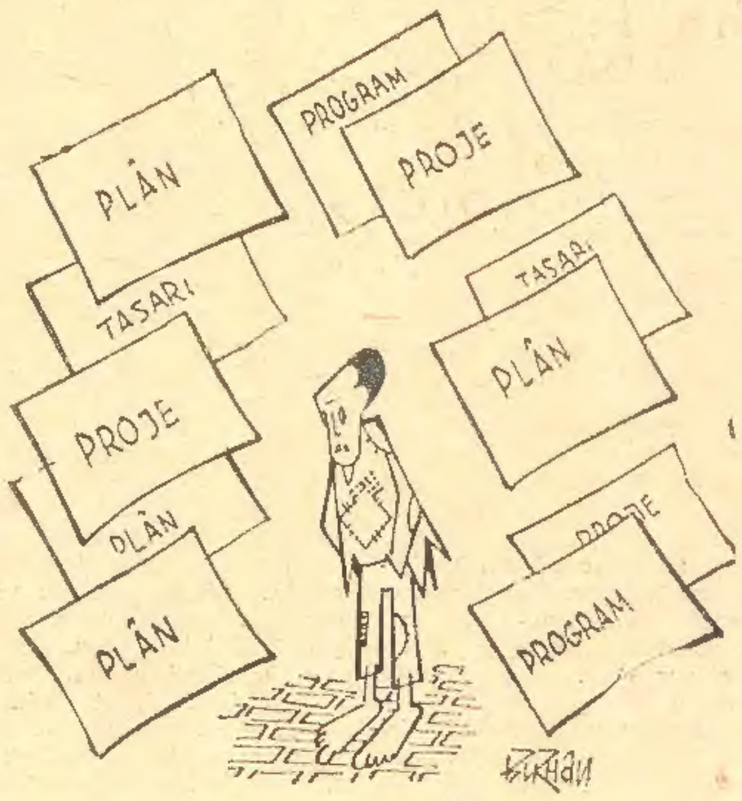

NE ARARSAN BULUNUR

Öz Gıtık Gıtık Aziz Nesin Kandırırız!

Anayasaya Hulle Yapıyoruz

Hulle yaparak Tanrıyı kandırmak istemiş müslüman... Müslüman Osmanlı, islâmın kanunu olan şeriatı, hulleyle kandırmış; yani kendi dinini... Müslüman Osmanlı mecelleyi de kandırmış. Hile-i şer'iyye, şeriatı kandırma yolu...

Biz, şeriatı da, mecelleyi de, kitabı da kandırmışız: Kitabı, kara kaplı kitaba uydurmuşuz, şeriatı hile-i şer'iyyeye...

Biz, makineleri kandırmaktayız. Beş tonluk kamyona alıştıra alıştıra 6 ton, 7 ton, 8 ton yükleriz, 10 ton yükleriz ve sonra kamyon devrilince şaşarız...

Biz motorları kandırmaktayız. Bin kişilik vapuru alıştıra alıştıra kandırıp bin beş yüz, iki bin, üç bin, beş bin kişi bindirir ve sonra vapur batınca şaşarız.

Volanı kopan motora pantalon kemerimizi takarak, kayışı eskiyen makineye uçkurumuzu bağlayarak, kordonu erimiş akümülâtöre sicim takarak, vidanın yerine paslı çivi sokarak, çalmayan radyoyu yumruklayıp işleterek, makineye çaput tıkarak, biz, tekniği kandırmaktayız.

Biz, yağmur dualarına çıkıp tabiatı kandırmaktayız. Biz «İnşallah!» diyerek tabiatı, «Maşallah!» diyerek takvimleri kandırmaktayız.

Kandırırız. Bi, sağ elimizle sol elimizi, sol elimizle sağ elimizi kandırırız; biz sağ gözümüzle sol gözümüzü, sol gözümüzle sağ gözümüzü kandırırız.

Hiç dinlemeyiz, gözünün yaşına bakmayız, kandırırız; şeriatı da, tabiatı da, makineyi, motoru da, takvimi de kandırırız.

Şimdiiii... İkinci Cumhuriyetin Anayasasını kandırmaktayız; dini hulleyle, kanunu hileyle, kitabı karakaplıyla, şeriatı hile-i şer'iyye ile kandırdığımız gibi, Anayasayı kandırmaktayız.

Cinsî sapık çukulatayla masum yavruyu kandırır gibi, ahlâksız yobaz horoz şekeriyle beş yaşında çocuğu kandırır gibi, pis zampara genç kızı kandırır gibi, göbeğe yazdığı duayı yalayan hocanın saf kadını kandırdığı gibi, biz, şimdi ikinci Cumhuriyetimizin Anayasasını kandırmakta, Anayasaya hulle yapmaktayız.

Cihangir'de bir apartmanda bir yabancı kadını kestiler. Sanık diye kapıcıyı buldular. Suçsuz kapıcıya kaatil olduğunu itiraf ettirdiler.

Bütün bunları umursamıyoruz. Artık yıllardır kanıksadık bunları; tüylerimiz ürpermiyor. Amaaa... Gazetede şu haberi okudunuz mu :

Polis, Anayasaya aykırı harekette bulunmamak için, üç zanlıyı yirmi dört saat sonunda serbest bırakmakta, ancak on dakika sonra tekrar «içeri» çekmektedir..

Nerdesin Başbakan, nerdesin İçişleri Bakanı, nerdesin hükûmet, nerdesin iz'an, nerdesin akıl, nerdesin yurttaş, nerdesiniz, nerelerde?

Polis Anayasayı çiğnemiyor; polis anayasayı bozmuyor; polis anayasaya saygı duyuyor. Polis, anayasaya göre bir yurttaşı ancak yirmi dört saat alakoyabilir; öyle de yapıyorlar. Yirmi dört saat sonra :

— Hadi güle güle!

Arkasında iki polis... On dakika sonra :

— Gel içeri!

Yirmi dört saat sonra :

— Güle güle!..

On dakika sonra :

— Gel içeri!..

Gülegüle!.. Gel içeri!.. Gulegule - Gel içeri! Gülegüle - Gel içeri!..

İşte, polis anayasayı çiğnemeden, isterse bir yurttaşı elli yıl alakoyabilir. Eskiden böyle miydi? Polis yurttaşı üç gün, beş gün, on gün sürekli tutabilirdi. Şimdi, her yirmi dört saatte bir on dakika paydos veriyor. Gördünüz mü, ne büyük değişiklik!..

Yalvarırım, söyleyiniz: Kılınız kıpırdamıyor mu, tüyleriniz diken diken olmuyor mu? Söyleyin, ne olur? Nasıl geceleri uyuyabiliyorsunuz nasıl yollarda yürüyebiliyorsunuz, nasıl aynalara bakabiliyorsunuz, söyleyin, nasıl, nasıl?..

Dünyanın en büyük hukuk bilginlerini toplayın, yarışma açın, milyarlar dökün önlerine ve onlara deyin ki:

— Bize dünyanın en güzel en iyi anayasasını yapın!

O anayasa bir kaba kâğıttan daha büyük bir değer taşımaz.

Biz mecelleyi, biz şeriatı kandırmışız, biz tabiatı, makineyi, motoru kandırmışız; biz anayasayı elbet kandırırız, kandırırız. Biz dünyayı kandırırız, sonra da şaşarız:

Biz neden geri kaldık?

Tampon yiyen adam

ŞAKİR BALKI

KARAKOYDE tüccardan Fettah Beyi bekliyordum. Boğaza gideceğiz.. Arkamdan beni bir şey itmeğe başladı. «Yahu, babanın oğlunu mu itiyorsun?» demeğe kalmadan, kendim havada uçarken gördüm. Yere düşer düşmez hemen etrafımı aldılar.

— Geçmiş olsun Beyefendi!.

— Vah yazık...

— Allah beterinden esirgesin Cemal Bey..

— Bir emriniz var mı beyefendi?

— Rica ederim efendim, şöyle uzanınız..

— Beyefendiye bir bardak su getirin!

— Ah beyefendi, vah beyefendi...

Herkes bir şeyler söyledi. Gerisini hatırlamıyorum.

★

GÖZLERİMİ zorla açtım. Berbat bir yer burası. Hapı yuttum ben. Loş bir yer... Kimsede ses sada yok... Beş, altı kişiyiz. Solumda yatan adam,

— Hoş geldin! dedi.

Sevinerek.

— Arkadaşım, burası neresi? diye sordum.

— Görmüyor musun?

— Görüyorum ama, bir şey çıkaramadım.

— Söz aramızda, burada taksitle ölünür.

— Yapma yahu!.

Adam karşılık vermedi.

Demir merdivenden beyaz gömlekli biri indi. Yatanlardan birinin başına geçti. Az düşündü. Adamın ceketini çıkarmaya koyuldu, çıkardı. Yanıma geldi. Ceketimin kumaşına baktı, tuttu çıkarmağa başladı ceketimi. «Ne yapıyorsun kardeşim,» diyecektim ,korkar diye vazgeçtim. Obür adamın ceketini sırtıma geçirdi ve ıslık çala çala yukarı çıktı. Arkadaşıma,

— Bu da kim? dedim.

Pis pis sırıtarak,

— Sorma, dedi, gececi olsa gerek.

Ben durmadan evi düşünüyorum. Kimbilir beni nasıl arıyorlardır. Aklım fikrim evde..

Dipte yatan biri nefes nefese,

— Gardaşlarım, dedi, beni arayan soran olursa, Taşköprülü Hıdır nalları dikti, dersiniz. O anlar. Bana müsaade..

Yukarıdaki kapı açılıp kapandı. Bir başka beyaz gömlekli indi. Hepimizi bir bir gözden geçirdi. Beni bir süre süzdü. Başladı pantalonumu aşağı asılmağa. Benim pantalon da gidiyor. Pantalonumu çıkardı. Yanımdan Taşköprülünün yanına gitti, onun pantalonunu çıkardı, benim ayağıma geçiriverdi.

Durumum çok kötü. Ayağımda potur, sırtımda asker elbisesinden bozma bir ceket. Kalkıp dolaşmağa başladım. Baktım, göz ucuyla biri beni süzüyor. Yanına gittim.

— Nasılsın arkadaş? dedim.

Ses yok...

— Ahbap, bizim halimiz ne olacak yahu?

Hiç oralı olmadı. Arkadaşım,

— Bağırma, diye seslendi, o biçare dün gece yarısı gitti. Akşehirli imiş. Taş ocaklarının birinde çalışıyormuş. Bir gümbürtü kopmuş, netice işte bu.. Oyle güzel ruhunu teslim etti ki. Teslim bayrağı bu kadar çekilir. Gık bile demedi.

Yine biri iniyor aşağı. Beyaz gömlekli adam, Akşehirlinin yanına sokuldu. Adamı evirip çevirdi. Akşehirlinin postallarını çıkarmağa başladı. Onun yanından bana doğru ilerledi. Ayaklarımın bağlarını açtı, tuttu Akşehirlinin postallarını ayağıma geçirdi. Ben bu kadar büyük postal görmedim. Haliç mavnası gibi..

Adam çekip gitti. Herhalde burada yeni yeni âdetler var. Hayırlısı. Arkadaşım,

— Düşünüp durma, dedi, yanıma gel de biraz traş edelim.

Yanına giderek,

— Anlat bakalım, dedim.

— Akşehirli de gitti.

— Eh, ne yapalım yâni?

— Hakkını helâl et, ben de gidiyorum.

— Nereye gidiyorsun?

— Obür dünyaya, nereye olacak?

— Güle güle...

— Beklerim ama...

Bu sırada kapı açıldı. Bulunduğum yere uzanıverdim. Bir başka ilgili bu. Ayaklarının ucuna basa basa yanıma sokuldu. Asker elbisesinden bozma ceketimi çıkarmağa yeltendi. Hem ceketimi çıkarıyor, hem de gelen giden var mı diye yukarı bakıyor. Ceketimi çıkardıktan sonra, sırtımdaki naylon gömleğimin düğmelerini açtı. Bizim gömlek gidiyor. Tuttu Akşehirlinin pantal gömleğini sırtıma geçirdi ve çekip gitti.

Ilk defa konuşan bir adam,

— Bütün muayeneler bitti, dedi.

Karşılık vermedim. Sabaha karşı biraz kestirir gibi olmuşum, uyandığım zaman başımın ucunda orta yaşlarında bir bay dikiliyordu. Bileğim iki parmağının arasında idi. Gülerek,

— Senin adın ne? dedi.

— Hasan! dedim.

— Paçayı kurtarmışsın..

— Oyle oldu..

— Idareye gel de seni taburcu edelim.

— Emredersiniz efendim!.

Demir merdivenden yukarı çıktım. Uzun bir koridor.. Ellerimi arkama atarak dolaşmağa başladım. Gelen geçen bana bakıyor. Ben ileri geri dolaştıkça, bir hoş oluyorum. Ayağımdaki postallar garç gurç ediyor. Hele kıçımdaki potur? Ceketim?.

Idare memurunun yanında kom şumuz Hakkı Bey oturuyor. Hakkı Beye durmadan işaret ediyorum, ama oralı olmuyor. Hakkı Beye doğru elimi kolumu sallamağa başladım, yüzüme bakmıyor. İdare memuru, beni Hakkı Beye göstererek,

— İşte, dedi. Karaköyde tampon yiyen adam.

Hakkı Bey postallarıma bakarak,

— Aradığımız kimse bu değil, biz fabrikatör Rıza Beyi arıyoruz, memur Bey, diye homurdandı.

— Bizim defterde öyle yazıyor..

Bu sırada hızlı ve telâşlı adımlarla yanımdan bacanağım geçti. Teker teker düşmeğe başladı bizimkiler. Ama hiç biri yüzüme bakmıyor. Karım da geldi. Idare memuru, karıma,

— Bayan, dedi, Karaköy semalarında uçan adam karşıda dikiliyor:

Karım yüzüme bakmadan,

— Benim kocam amele değildir, dedi.

Bizimkiler çekip gittiler. Ulan biraz yüzüme bakın be.. Herhalde beni aramağa gitmiş olacaklar.

Mahalleye geldim. Bizim apartmanın önünde tur atmağa başladım. Bir yolunu bulabilirsem içeri gireceğim. Herkes şüpheli şüpheli bana bakıyor. Içeri girdim, merdivenden yukarı çıkıyordum, koluma biri girdi, bana,

— Yürü bakalım, dedi.

Baktım, polis. Pis pis gülerek,

— Nereye? diye sordum.

— Karakola! Ulen mahalleyi soyup soğana çevirdin be, yürüüüü...

Dışarı aldı beni. Kiracımız Murtaza Bey, pencereden,

— Götürün hırboyu, dedi, bizim radyoyu çalan adam bu. Bir saattir bizim apartmanı gözetliyordu.

Konu komşu etrafı sardı. Herkes bana bakıyor. Karşımızda oturan Süleyman Bey,

— Hırsızlık herifin paçalarından akıyor, dedi.

Murtaza Bey,

— Bu adamları asmalı kardeşim, diye söylendi, Uç kişi asbak hırsız falan kalır mı?

Bir cip geldi. Beni cipe bindirdiler, doğru karakola. Durumum çok fena. Karakolun merdivenlerinden zorla çıktım. Beni burma bıyık bir komiserin karşısına diktiler. Komiseri tanıyorum, Tevfik Bey.. Komiseri tanımam içime bir ferahlık verdi. Ne de olsa insana iyi davranır. Çayını yudumlayan komiser,

— Çalmış olduğun radyoyu ne yaptın? diye gürledi.

Boynumu bükerek,

— Ben radyo falan çalmadım, komiser bey, dedim.

— Adın ne?

— Rıza!

— Nerede doğdun?

— Istanbulda..

— Nüfus kâğıdını ver.

Ceketimin iç cebine elimi daldırıp nüfus kâğıdına benzer bir şeyi komisere uzattım. Evirip çevirdikten sonra,

— Ulan, dedi, senin ismin burada Abdullah yazıyor, sonra Burdurun bilmem ne köyünde doğmuşun, ha!.. Bu senin yaptığın...

Yanındaki polise,

— At şu namussuzu nezaret odasına! diye emir verdi.

Ertesi gün tekrar aynı komiserin huzuruna çıkardılar beni. Komiser,

— Senin yeni bir suçunu daha tesbit ettik, Sabri Beyin dükkânından on adet gırnata çalmışsın. Ulan senin nene gerek gırnata?.

Durumum memleketin durumu kadar bozuktu. Artık gerçeği söylemeliyim. Her şeyin başı gerçektir.. Yaşasın gerçek ve gerçekçiler.. Ana gibi yâr olmaz, gerçek gibi lâf olmaz. Komisere,

— Beyefendi, dedim.

— Söyleee! diye bağırdı.

— Adım Rıza! Takunya ticareti yapıyorum. En sağlam ve zarif takunyeleri ben imâl ederim.. Takunye giymesini beceremiyenler iki para etmezler.

Içerdekiler gülmeğe başladılar.

— Benim üzerimdeki elbiseye bakıp da sakın hüküm vermeyin. Ben paralı bir kimseyim, milyonerim ben..

Millet gülmeden kırılıyor.

— Benim karım yüksek sosyetenin en yüksek karısıdır.

Karakol Kel Hasanın tiyatrosuna döndü. Bekçibaşı yerlere yatarak gülüyor. Komiser, alay ederek,

— Otur şuraya, dedi. Ozür dileriz...

— Içeri giren bir başka polis, bana,

— Yürü, dedi.

Tekrar cipe bindirildim. Bir yerlere girip çıktıktan sonra büyük bir yapının kapısından içeri girdik. Beni kerli ferli bir kurulun karşısına diktiler. Gözlüklü bir bay,

— Raporuna yazın ,dedi, kendisi zararsız delidir.

Deli de olduk.. Beni tekrar karakola havale ettiler. Komiser,

— Yakayı kurtardın, dedi. Radyo hırsızını neseledik.. Kafan da az buçuk yerinde imiş. Benden sana nasihat, öyle yüksek yerlerde bir daha dolaşma. Yürü bakalım, serbestsin...

Tekrar bizim semte geldim. Bütün iş bizim apartmana girebilmekte. Ben ileri geri gezindikçe, gelen geçen bana bakıyor.

Içeri girdim.. Yatak odasına geçiyordum, misafir odasından çıkan karımla karşılaşıverdim. Beni görür görmez,

— Hırsız vaar! diye bağırdı ve olduğu yere yığıldı.

Karım yerde yata dursun, ben üzerimdeki elbiseleri çıkardım, elimi yüzümü yıkadım. Yanına giderek kendisini kucakladım. Beni görünce tekrar yere uzanıverdi.

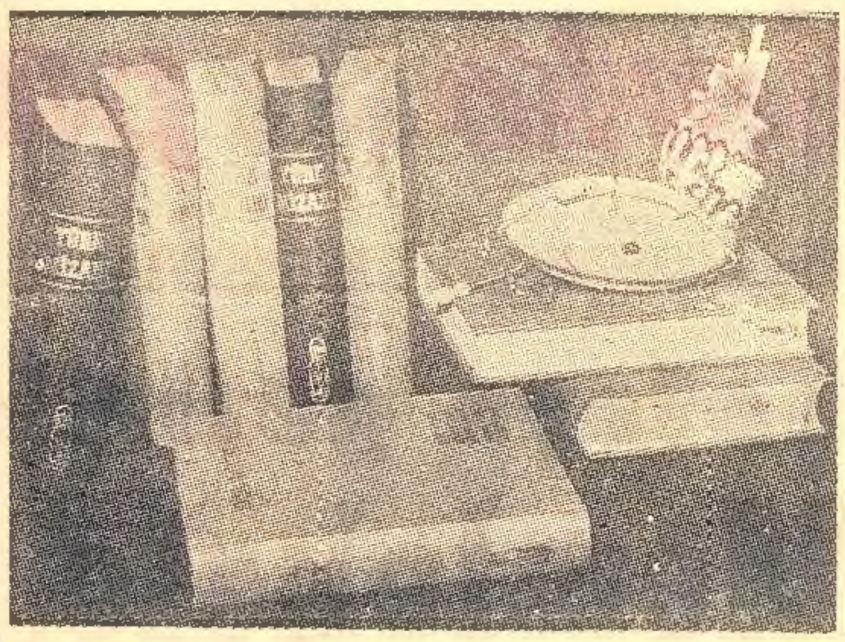

Ünlü Türk Mizahçılarının beş kitabını nefis bir cilt içinde sunuyoruz:

AZİZ NESİN'DEN: Mahmut ile Nigâr
ADNAN VELİ'den: Seçim Konuşmaları
BÜLENT ORAN'dan: Üç Bacaklı Kedi
RIFAT ILGAZ'dan: RadarımAnahtarı
ORHAN KEMAL'den: Bâbil Kulesi

450 Sayfa, Nefis cilt, Fiyatı: 10 lira

Tanınmış beş Türk mizahçısının en güzel beş kitabı bu ciltte toplanmıştır.

Bu beş ünlü Türk mizahçısının en güzel beş kitabı «Türk Mizahı» adlı ciltte toplanmıştır.

Ödemeli olarak gönderilir: Karikatür Yayınevi, Nuruosmaniye, Gazi Sinan Paşa Sok. No. 12 — İSTANBUL

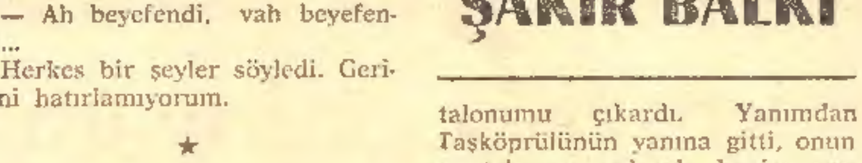

MÜJDE: BEDAVA KİTAP

Aziz Nesin'in en güzel kitabı «Kağnı gölgesindeki it - Zübük» adlı romanını parasız veriyoruz.

Avrupanın en büyük yayınevlerinden «Paul Neff Verlag», Aziz Nesin'in «Züzük» adlı romanının Almancasını basacaktır.

7,5 lira fiyatında olan bu romanı, Zübük gazetesine bir yıllık abone olan bütün okurlarımıza parasız veriyoruz.

Avrupalı eleştirmenler «Zübük» romanının bir mizah şaheseri olduğunu yazmışlardır. Bu şaheseri okuyarak bu gazeteye adını veren Zübük'ün nasıl bir tip olduğunu öğreneceksiniz.

Bütün Türk eleştirmenleri «Kağnı gölgesindeki it - Zübük» romanını beğenmişlerdir. Zübük gazetesine bir yıllık abone olan bütün okurlarımıza 240 sayfalık bu güzel roman parasız verilecektir.

Zübük gazetesine bir yıllık abone için 25 lira gönderirseniz;

- **7,5 lira fiyatındaki Zübük romanını parasız alacaksınız.**
- **Zübük gazetesi her hafta elinize hiç aksamadan geçecek.**

Birçok okurlarımız bulundukları yerlerde Zübük bulamadıklarını yazıyorlar. Abone olmak sizler için kolaylıktır.

ZÜBÜK'E ABONE OLUNUZ!

Kocamanlarımızı tanıyalım: 3

Şairelerimiz ve Şiirleri

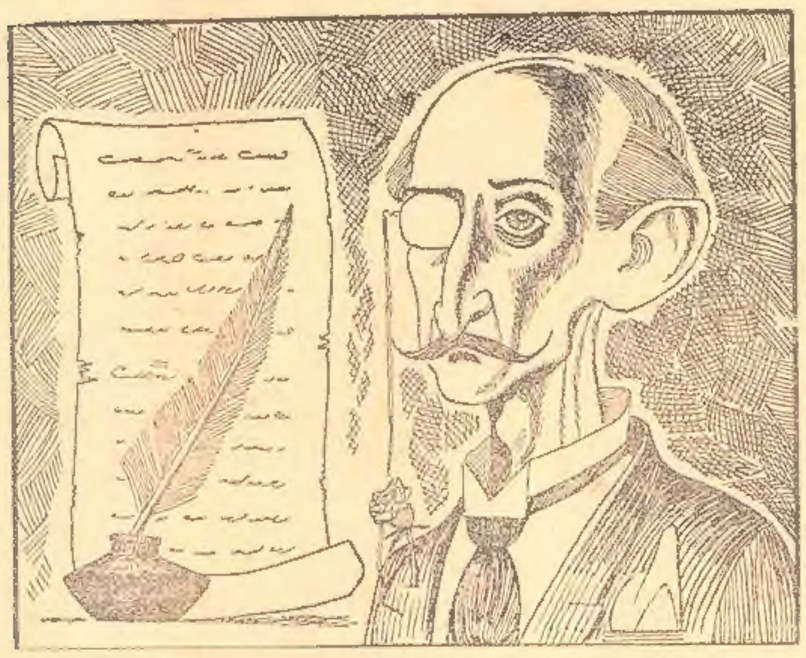

Üstad-i Muazzam Abdülmunzam

Validesi tarafından Keyhüsrev'e ve pederi tarafından dahi Suzan Hüsrev'e dayanan Üstad-ı Muazzam Abdülmunzam Beyfendi, Hicrî 1089 senesi Cemaziyülevvelinin on birinde, Kamerî 1108 senesi Şaban ayının dokuzunda, Şemsî 1034 senesi Teşrinisani otuzunda, Rumî 1833 senesi Kânunuevvelinin ikisinde, Arabî 1209 Şevvalinin üçünde, Acemî 9158076004 senesi Mülâzımıevvelinin doksan beşinde, Frengî zührevî hasatlıklar hastahanesinin üçüncü koğuşunda, yani bu tarihî kayıtlardan da anlaşılacağı veçhile, edebiyat tarihçilerimize nazaran, yedi muhtelif tarihte yedi muhtelif mahalde dünyaya gelmiş bulunmaktadır ki aynen hakikattir; zira yedi kardeş olup, pederinin fevkalâde dalgınlığına mebnî yedi kardeşten hangisinin Abdülmunzam olduğu bilinmemektedir ve bu hususu bizzat Abdülmanzam dahi vefatı tarihine kadar tâyin ve tesbit edememiştir.

Edebiyat tarihçilerimizden ve pek kıymetli müdekkiklerimizden Mevlevî tarikatine mensup Abdülsaki Gürkaynaklı, Abdülmunzam Bey hakkında yazdığı iki ciltlik büyük eserinin tamamını, Abdülmunzam'ın 8 Zilhicceye müsadif mübarek Cuma gecesi saat üçe beş kala mı, yoksa üçü iki geçe mi dünyaya geldiğinin araştırılmasına tahsis eylemiş ve maalesef katî bir neticeye varamadan bu pek kıymetli eserini tamamlamıştır. Şu izahattan da anlaşılacağı üzere şiirimizin şahikalarında pervaz-ı avâz-ı tınaz eyleyen şairimizin 8 zilhicce gecesi saat üçe beş kala mı, üçü iki geçe mi tevellüt eylemiş olduğu bugüne kadar meçhulümüz kalmıştır ki, Türk irfanı namına teessüfe şayandır. Maahaza, edebiyat tarihçilerimiz 8 Zilhicce Perşembe gecesi doğmuş bulunduğunda müttefiktirler.

Pederi ve validesi dahi şair ve şaire olduklarından Abdülmunzam Bey şair-i maderzat ve edib-i pederzat, son derecede serazâd ve gayet müstezat, haraçmezat bir zat idi ve bu unvana bihakkın kesb-i liyakat eylemiş ve şiirimizin şâhikalarına şaapmış bir dahi-i ekber-i muazzam-ı azam-ı sefir-i kebir idi. (Allah rahmet eyliye.)

Meşhur şaire ve bakirelerimizden olan validesi Cavidan Hanımefendi, oğlu Abdülmunzam'ın tevellüdü münasebeti ile şu şi'r-i dilnişin-i tüzük meşin peşini ilham-ı karnından neşide eylemiştir:

«Ey kademsiz kendinle getirdin zam,
Doğuramaz olaydım seni Abdülmunzam!..»

Ah ne beyit, ne terennüm-ü teverrüm değil mi?.. Her hecesinde ince ruhlu bir validenin pürşefkat kalbi çarpmaktadır. (Nur içinde yatsın, temiz kadındı.)

Pederi dahi Saray dolmacıbaşılarından Lezzettin ahfadından ve divan sahibi Abdülmennan Ebülfarukî'dir. (19 uncu asır şairlerindendir öldü ise Allah rahmet eylesin, kaldı ise Allah kolaylık versin.) İbnül - Meymenet Mahmut Cemal «Son asır mevtaları» nâm eserinde, Abdülmunzam Bey'in pederi Ebülfarukî'ye geniş yer ayırarak, ezcümle hakkında şunları kaydeylemiştir:

«Bir şair-i hoş meşreb olup fevkalâde zarif bir nütedan ve nadân ve ârif-i dânâ idi. Hicivleri dillerde destan idi. Bir taribte, kendisine her hitap edilişte «efendim!» diyeceği yerde «Ha!» demeyi itiyat edinmiş olan yüzeradan Palabıyık Murtaza Paşa için şu nefis hicvi yazmış idi:

«Her lâfın karşısında deme: haa!..
Bundan başka İstanbul yok, ohaa!...»

Şu inceliğe, şu zarafet-i zeban ve şu nezafet-i lisana bakınız.

Vah hayfa ki, zamanımızda lisanımızı bu kudrette terennüm eden şairlerimiz, yok denilmezse de, nadirattandır.»

Hakikat öyledir. Abdülmunzam Bey'in pederi divan sahibi Ebulfarukî'nin şimdi derhatır eylediğimiz bir şiirini teberrüken takdim edelim. Bu şiiri, balâda zikrolunan vüzeradan Palabıyık Murtaza Paşa için yazmış ve şiiri, Paşa-i mumaileyhe takdim ile bir kese altın ile taltif olunmuş idi.

«Tuttuğun altın ola ey Ramazan Pâşa
Eşin menendin yok cihanda haşa
Azrail gelir ise birgün başa
Bana havale et ânı âlem şaşa
Biz ölelim sen bin yaşa!»

Şair-i muazzam Abdülmunzam pederinden mevrus kudret-i kalemiye ve kuvvet-i edebiyesi ile derhal temayüz ederek, edebiyat muallimini bir çok defalar mat etmiş ve birgün kademhane duvarına, halk şairi Tosun'un şiirinin yanına yazdığı şu beyitle hendese muallimi Kostaki Efendi'yi hicvetmiştir:

«Âdem olursa ger merkepler ta ki,
Ol zaman âdem olur bizim Kostaki...»

Ehlivukuf tâyin edilen edebiyat muallimi garazkârlığından dolayı bu şiirin Abdülmunzam tarafından yazıldığını söylemek sureti ile, mektepten bilâ şahadetnâme çıkmasına sebep olunmuştur.

Daha o masum yaşında Kaptan-ı Derya Süreyya Paşa için yazdığı şu hicvi ile üstüne dikkati çekmiştir:

«Seni Kapudan-ı Derya yapanın...
Şarap çanağına ..... babamın!»

Bir müddet avâremu dolaştıktan sonra iki arkadaşı ile birlikte «Hazine-i cünûn» edebî mektebini kurmuş, bilâhara aralarında ihtilâf çıktığından bu mektepten de ayrılarak tek başına «Şafak-ı atî» edebî mektebini tesis eylemiştir.

İstikbalini kazanması için pederi tarafından tehdit edilince Hariciye Nezaretinin açtığı müsabaka imtihanına girmiştir. Sefaret Tercümanlarından Kosti Efendi'nin söylediği Fransızca çok uzun bir cümleye, hiç bir kelimesini anlamadığı halde şair mizacının ilhamı ile «Vıymüsü..» diye cevap verince, mes'ut bir tesadüfle bu ceavp tutmuş, bunun üzerine Kosti Efendi yine uzun Fransızca bir cümle ile sefir tâyin edildiğini, hemen harcırâhını alarak yola çıkmasını, geç kalırsa padişahın daha evvel davranıp bütçedeki paraları kâmilen alacağını söylemiş, Abdülmunzam bir kelimesini dahi anlamadığı halde yine o büyük şair ilhamı ile «Mersi boku...» demiş ve yine eser-i talih olarak tutturunca hayretlere garkolan tercüman Kosti Efendi «Osmanlılar da Fransızcayı söktü, artık teceddüt başlamıştır!» diye feryat etmiştir.

Fransa'ya muvasalarından sonra, gazel ve kasideyi terk ile Fransızca ve Türkçeyi halt ederek «sonnet»ler yazmıştır. Bu şaheser sonnet'lerinden bir misal verelim:

İkamet eyler iken, monşer jösvi Paris'te,
Lisan-ı Fransevî öğrendim tam sekiz derste.
Un matmazel, ün madam ederler iken ubur
Yollarını beklerdim maten suvar e tujur.
Ün maten parle ettim: Kel votr nom ma şeri?
Sinyalimi çakarak döndü matmazel geri...
Yanımda olmasaydı ah bu namussuz teyzem,
Dedi: «Avek tut mon kör, kör olayım je vuzem!»
Düştüm arkalarına döne döne helezon
Yolunu da kaybettim, nerde yahu ma mezon?

Üç yüz beyit olan bu sonnet aruz vezni ile kaleme alınmıştır ki, dünya edebiyatında başka bir örneği yoktur.

Vatan hasretine dayanamayıp memlekete avdetinde Hacer adında bir kızla tecehhül ederek bu sefer Fizan sefir-i kebiri olmuş, şiir dinliye dinliye evvelâ tecennün ve bilâhare teverrüm eden Hacer on üç bucukuncu baharında şiirden şehit düşerek Sahrayıkebire defnedilmiş ve şair-i muazzam Abdülmunzam şiddet-i teessüründen ve hiddet-i tekeddüründen meydane getirdiği şâheseri Türbe isimli mersiyesinden birkaç mısra-ı berceste-i güldestesini takdim ediyoruz.

Mabûdem öldü eyvah!
Yazık oldu Hacer'e...
Elemden nezle oldum,
Açık kalmış pencere...
Pek çok zevce bulunur
Yoktur öyle şecere...
Kapağım gitti benden,
Yuvarlandı tencere...
Şair-i azam oldum
Hep becere becere...
Yazık oldu Hacer'e,
Yazık oldu Hacere...

Hacer'in gaybubeti sebebiyle teessüründen ne yaptığını bilmez halde, hemen ve tekrar tekrar izdivaç eden şairin başından sekiz nikâh geçmişse de, bundan sonraki zevcelerinin hiç biri Hacer gibi erkenden ecel şarabını içip kendisine ilham veremediğinden şair-i muazzam mes'ut olamamış ve bedbaht hayatını sefir-i kebir olarak sefarethane ve sefalethanelerde geçirmiştir.

Beşer perdelik on sekiz trajadiyâ yazmıştır ki bilâhare Şekspir'in eserlerini bunlardan ilham olarak yazmış olduğu anlaşılmıştır.

En mühim şiirlerinden biri olan «Hicat-ı Fivdest-i penhimân» isimli eserini ne Araplar, ne İranlılar, ne de Tükler anlıyabilmektedir. Kendisi bu şiir için şöyle demiştir: «O kadar güzel bir şiirdir ki anlaşılması imkân haricindedir ve ben dahi anlıyamadığımdan nasıl olup bu şiiri yazdığıma hayret etmekteyim.»

Bu şahaserin küçük bir kısmını takdim ediyoruz:

Mevt-i emvat-ı memat-ı semat
Nerdesin, gelsene artık Semahat!
Çu ez derkenarest der-i dübür
Vellezine mest-i pest Şah-ı Babür.

İlk defa edebiyatımızda serbest nazımla terennüm eylemiş bulunan Abdülmunzam serbest izdivaçla yaşadığı hanıma şu serbest vezinli şiiri ile hitap eylemiştir:

Ey ruhumun ruhu,
Huuu!..
Nerdesin yahuu!..

Şiire ilk defa inek kelimesini sokarak realizmin yolunu açmış ve pastoral tarzda şiirler yazmıştır. Meselâ:

Kaval çoban çalıyor
İt ardını yalıyor
İnsan bakıp dalıyor
Ne manzara manzara!
İnek gelir böğürür
Boğa gider öğürür
Şair bunları görür
Ne manzara manzara!

Şair-i muazzam Abdülmunzam 84 yaşında asıl büyük eserlerini vereceği hususunda ümit beslendiği bir sırada irtihal-i dar-ı beka eylemiş, memleketimiz için bir ziya' ve yeri doldurulmaz bir kayıp olduğundan hâlen yeri boş tutulmaktadır. (Allah taksiratını affetsin)

Bırakmış olduğu ciltlerle eserin bugün hiç kimse tarafından anlaşılmamış olması şayanı teessüftür, yazıklar olsun!.. Tuuu!..

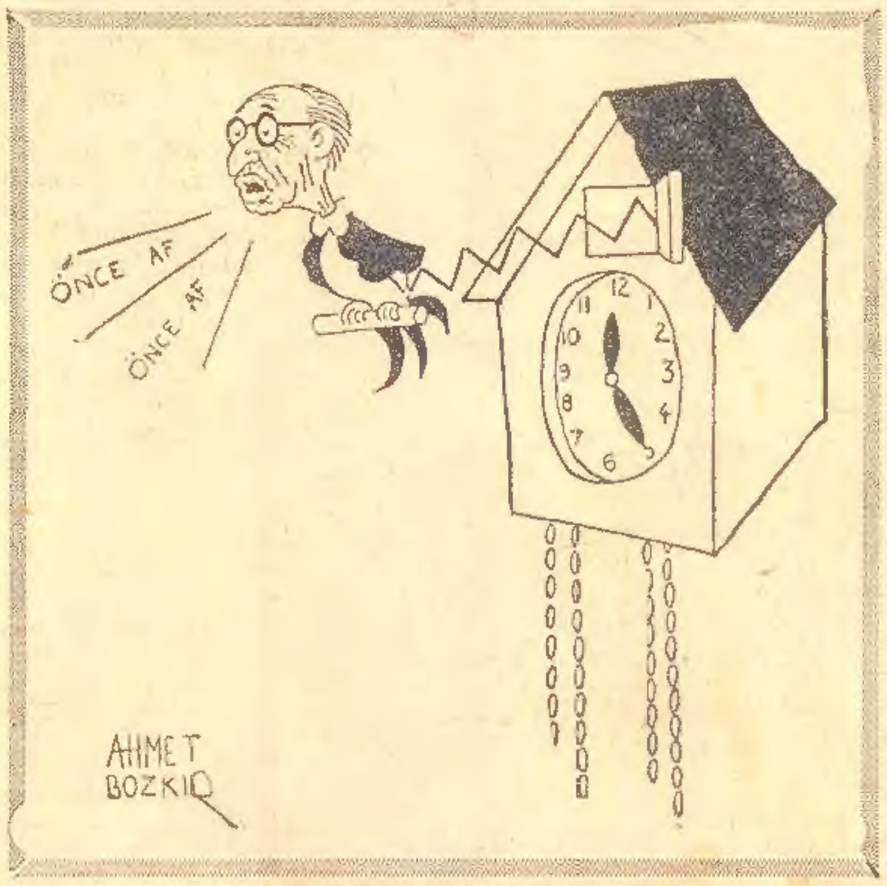

Marilyn Monroe'nun öpücükleri

Marilyn Monroe, New-York yakınlarında bir askerî hastahaneyi ziyaret ediyordu. Yaralı erlerden birinin yatağına eğilerek «Kaç düşman öldürdünüz?» dedi. Yaralı er gülümsiyerek, «Galiba iki tane» diye cevap verdi.

«Hangi elinizle başardınız bu işi?» sorusuyla devam eden M. Monroe'ye yaralı er sağ elini gösterince. M. Monroe yaralının sağ elini sevgiyle tutarak dudaklarına götürdü ve iki defa öptü.

İkinci yataktaki yaralı er, «Benim adım Tommy» diye atıldı. Sonra gururla, «Benim öldürdüğüm düşman sayısı birkaç yüzü bulur, dedi. M. Monroe ona da, onları hangi eliyle öldürdüğünü sorunca, Tommy yataktan doğrularak dudaklarını uzattı ve «Miss Monroe» dedi. «Ben onları ısırarak öldürdüm.»

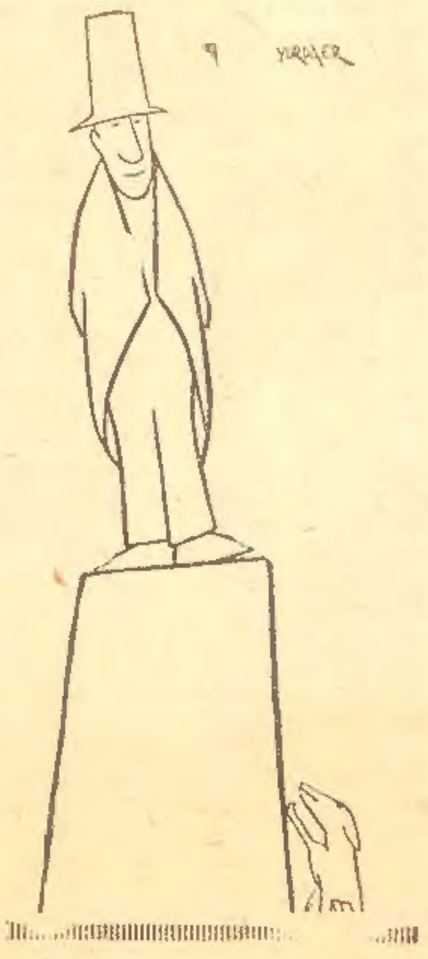

Dokuz ay on gün

Rusya'nın ve B. Amerika'nın Uzayla ilgili başarılı çabaları yanı sıra Uzaydaki dünyaların da boş durmayan uzay insanları, teknik yönden hayli ilerde olduklarını dünyamıza yaptıkları kısa süreli bir yolculukla ispat ettiler: Geçen hafta içinde Güney Karolina'da küçük bir çiftliğe inen muhteşem yapılı bir uzay gemisinden kafaları antenli, madeni elbiseli, tıpkı dünyamız insanlarına benzeyen on kişilik bir grup indi. İlgililerce heyecanla karşılanan bu uzay insanlarının şaşırtıcı bir özelliğini de İngilizceyi kusursuz olarak konuşabilmeleriydi. Rus ajanlarının kaçırma ihtimaliyle çok sıkı emniyet tedbirleri, alınarak önce B. Amerika'da sonra Batı'nın belli başlı ülkelerinde gezdirilen uzay insanları bir haftalık ziyaretlerinde, değişik konularda ilgi çekici bir hayli yer gördüklerini görevli rehbere teşekkürle söyledikten sonra, birazda utanarak dünya insanlarının çoğalımı üzerinde hiç bilgileri olmadığını bildirdiler. Kendilerinin sadece tekniğin hallettiği yollarla doğduklarını, ülkelerinde, ölüm diye bir şeyin olmadığını açıklıyan grup başkanı ve arkadaşları, huzurlarında aşk yapan bir çift dünya insanını seyrettikten sonra -kendilerine eksik izah edilmiş bir sonuç yüzünden- gözleri önünde, yeni doğmuş bir çocuğu boşuna arandılar, Uzaycıların grup başkanı rehbere «Dostum, gösteriye teşekkürler ama çocuk filân göremedik ortalıkta» diye fısıldadı. Rehberin sıkıntıyla açıkladığı «9 ay 10 günlük süre» uzay insanların şaşkına döndürdü. Grup Başkanı yine fısıltıyla, rehberin kulağına,

— Amma da tuhaf, dedi, mâdem dokuz ay on gün bekleyecekler, işin başlangıcında neden bu kadar acele ediyorlar?...

ÇOŞKUN ZENGİN

Judocu Hamza Baba Anlatıyor

AZİZ NESİN

YAZIHANEYE erken geldiğim için, geceleri bekçilik, gündüzleri de handa temizlik yapan Hamza Baba'yla her sabah yârenlik ederiz'

— Hamza Baba, sen ne zamanları uyursun?

— Akşamın yedisinden zabahın altısına gadar löbet... Altıda aha bu hana gelir, temizliğe bulaşırım, ikindiyecek sürer. Eve varıp az uyuyayım diyesiye kalmaz, iki-üç sahat uyurum uyumam, haydi karakola... Zabahacek sokaklarda fırr fır düdük öttür dur...

Biraz kızdırmak için,

— Hadi hadi, derim, kim arayıp soracak, nöbetteyim diye geceleri fırınlarda, hamam külhanlarında kestiriyorsundur ya...

— Töbee!.. Ne mümkün... Pulisler zabacak fırr fır düdük öttürür. Her bi düdüğe bi düdük de sen üfüreceksin. Yahu, zabahacak düdük üfürmekten adamın soluğu tükenir be... On dokuz yıldır aha bu bekçilikte her gece fırt fırt düdük öttürmeğe bi alışmışım ki, gündüzleri ağzımda düdük yogkene bile, fırt fırt eder dururum.

Tatlı anlatışı vardır, dinlemeğe doyum olmaz.

— Öyle bi arkadaşımız vardı. Herif düdüğü düşmesin diye ağzına iyicene sokar, kıvrılır bir köşeye uyurmuş. Gayetle şiddetli horladığından, hemi uyurmuş, hemi de her horladıkça ağzındaki düdük ötermiş. Bi gece emniyet âmiri teftişe çıkmış, bakmış ki bi düdük fırt fırt ediyo? Acele «bulunacak» dedi. Sokaklara döküldük. Gomser «Bu düdük nerden fırt ediyo? Acele bulnacak!» dedi. Sokaklara döküldük. Gece vakti düdük sesini bulmak gayetle zordur. Gece, uzaktaki ses yakın, yakındaki ses uzak olur. İnsan kendi üfürdüğü düdüğün sesini Karadenizdeki vapurun düdüğü sanır da, Ankaradan biri düdük öttürse, yahu ben üfürmedim, bu ses neremden çıktı diye şaşar kalır. Hattâ hırsızın ustası, gece düdük öttürerek pulise şaşırtmaca verir. Hırsız düdüğü öttüre öttüre şu yana koşar, pulis ters yana koşar... Pulis, hırsız birbirlerine kıçlarını dönüp kaçarlar.

Neyse, araya taraya, horultusuyla düdük çalan bekçi, bi kuru çeşmenin yalağında uyurken bulundu. Fukara, gündüz çalışırmış... Başucundakilerin gürültüsüyle uyandıysa da, onları hiç görmezden gelip kendi kendine söylenmeğe balşadı:

«Hele namussuz, bu gece de kaçtın? Ulan namussuz, adaletin pençesinden gurtulunur mu? Ulan, ben seni yarın gece dutar da gomser beyime teslim etmez miyim... Hele gör sen...»

Gomser «Ne söyleniyon?» deyince onu yeni görmüşçesine selâm basıp «Gumserim, tam sipere girdim de, uyur gibi yaptım ki, hırsız gafletle önümden geçerkene paçasından dutayım.»

Zavallının dabancasını hemen aldılar.

Bizde uyumak yok bey... Uyusam, on dokuz yıl bu meslekte dutarlar mıydı?

— Gece demez çalışırsın; gündüz demez çalışırsın, peki bu paraları nereye koyacaksın?..

Elmacıkları çıkık, avurtları çökük, gülerken yanak kaşları kıvrılır, gırtlak çıkıntısı buruşarak derili boynunda iner çıkar.

— Hanın odacıbaşından aldığım temizlik parasını evin kirasına... Bekçi aylığı da evdeki beş horantanın kör gırtlağına zor yeter... Gelecek yıl o da yok...

— Neye?

— Altmış yaşından sonra bekçilikte dutmazlar' Bende yaş altmış üç... İki yıl önce, Allah razı olsun, iki yalancı şahitle mahkemede yaşımı küçülttüm de kaldım.

Bir sabah hana geldiğimde Hamza Baba'yı göremedim; koridorlara, merdivenlere, helâlara baktım yok.

Odama girdikten bir süre sonra elinde su dolu kovayla merdiveni ıhlıya ıhlıya çıkarken gördüm.

— Merhaba Hamza Baba nedir o yahu, ihtiyarlamış gibi?...

— Bu cudoya ihtiyarı değel, genci dayanmaz... Yetmişinden sonra bizi cudocu yapıp çıktılar.

— Neymiş o?

— Gomandos diye bi şiy varmış, heç duydun mu? Amerigan icadı bi iş bu gomandos... (*) Bizim subayları bu gomandos gursuna sokmuşlar, orada cudo öğretmişler. Cudo dedikleri, Allah etmeye, bi capon işi güleş ki, bizim ne gara gucağa benziyo, ne yağlı güleşe... Bi marifetli, bi hönerli iş ki, cudocu adamı, çatal dutar gibi iki barnağının ucuyla dutlu mu, peşkir silker gibi silkip şu yana atıyo... Bizim subayın biri bu gumandos gursunda cudoculukta birinci geliyo mu.. Derken bu cudocuyu emekliye ayırıyorlar mı... Aman! Melmeketin gayetnen gıymatlı bi cidocu subayı işsiz mi galır, aman buna bi iş?.. Ona iş arayagosunlar, bizim burlarda da hırsız dakımı, soyguncu dakımı arttı ki arttı... Hiç bir vakit melmekette hırsız sayısının pulis sayısını geçtiği görülmemiş. Kendim bekçiyim diye söylemiyorum, bizim pulisimiz her bi vakit hırsızımızdan çoktur. Velâkin bu son zamanlarda hırsızlara bi bereket geldi, bi bereket geldi, çoğaldı da çoğaldı. Eskiden hırsız başına on pulis düşerkene şincik on hırsıza pulis değel, yarım bekçi düşmüyo... Yakalamakla başa çıkılacak gibi değel... Bizim bekçilerden ikisi geçende bi hırsızı gısdırmışlar, gelgelelim herif zorlu, bekçilere baskın çıkmış, birine bi depmik, birine bi yumruk, geçmiş gitmiş.

Bunun üzerine bekçilere cudo öğretelim de demişler, bundan kelli bekçi milleti hırsızdan dayak yimesin...

— Aman çok iyi Hamza Baba, hırsız dayağından kurtuldunuz...

— Hırsızın dayağına gurban olayım, hırsız bi furur gaçar... Yahu, ocağı bata, bu cudo öyle mi ki... Gomandos gursundan cudocu eline adamı bi geçirdi mi, hamur gibi yoğurup yuğurup bi kenara yığıyo... Bu cudo dalgası için yirmi beş bin lira gomuşlar... Sen bizde kele sürülecek akıl mı ararsın? Bey, cudo bizim nemize? Pulis dururkene bekçi cudoyu öğrenip n'etsin? Bekçiden önceleyin pulise gerek değel mi cudo?.. Allah Allah, sırayı sayguyu iyicene unuttular mı bunlar? Aslan gibi yiğit pulis şurda dururken bekçiye mi düşer cudoculuk?..

— Sen cudo mu yaptın da böyle yorgunsun?

— Yok, Allahıma çok şükür, daha bana sıra gelmedi. Benim yorgunluğum uykusuzluktan... Gece zabahacak ayazda fırt fırt düdük üfürmekten soluğum kesilmiş, gündüz de ikiye, üçe gadar han temizliği... Tam eve gidip yatacağım, yata mı bilin, saat dörtten yediye kadar cudo dersi... Bi haftadır iflâhım kesildi, dermanım galmadı. Allah inandırsın, düdüğü üfürmeğe mecalim yok. Anla ki kendi düdüğümün sesini kendim duyamaz oldum...

Hamza Baba,

— İşte böyle Bey... dedi, ıhlıya pıhlıya, elinde kovayla merdivenleri çıktı.

Ertesi sabah, hana daha da geç geldi. İnliyerek koridorları paspas yapıyordu.

— Maşallah Hamza Baba, cudo yaramış, aslan gibisin... dedim.

— Ne demezsin... Zaptolacak gibi değelim.. İkide bir böğüresim geliyo...

— Eeeeh, eline bir hırsız geçerse çekeceği var...

— Uykusuzluktan hayalifenere döndüm, ne diyosun bey... Hırsız bi öksürse beni uçurur vallaha... Bunlarda akıl ne gezer, bekçi milletine iki kemik et yerelim demezler, cuda öğretirler... Sovan ekmekle uykusuz yirmi dört sahat ayakta dügelinir mi?.. Öldük yahu... Cudoymuş... Baba çıha cudosuna...

— Ama artık kabadayılar korkar sizden, kavgâ gürültü edemezler...

— Amaaan.. Bi gürültü duydun mu, görmezden, duymazdan gelip, memleket selâmeti için ordan savuşacaksın ki, elin iti hergelesi birbirini rahatça kırsın da iki mikrop eksilsin...

Daha ertesi gün gördüğümde dizlerine dayanarak merdiveni çıkıyordu.

— Sende hamlık var da ondan Hamza Baba, dedim, hele cudo idmanına iyice gir, hamlığın kalmaz, açılırsın...

— Bu yaştan sonra cudo mudo geçti bizden... Ekmek parasının gözü kör olsun...

— Canım, sen ihtiyarsın, genç bekçiler öğrenirler.

— Genç adamın bekçilikte işi ne? Taştan ekmeğini çıkarır... Sen ne diyorsun, ben o cudoculuk gursundakilerin en yiğitiyim... Elli yaşından aşağı bekçi mi var ki...

Ertesi sabah pek keyiflivdi, kıkır kıkır gülüyordu.

— Ben söyledim sana, alışırsın demedim mi?

— Ne alışması, benim gülmem başka... Dün bi iş oldu ki sorma. Eşofmen dedikleri pantolları giydik, çıktık ortaya. Gomandos gursundan cudocu gumandan, Abüzer Ağa'yı çekti mindere... Abüzer Ağa dediysem, üç torunu var ve de torununun çocuğu var. O da benim gibi yaşını mahkemede küçültmüş. Gurs gumandanı dutmasıyla Abüzer Ağa «Pess!..» diye bağıraraktan kendini attı mindere... Oğretmene çaktırmadan, dört ayak olmuş mindere sürüne sürüne gaçıyo... Öğretmen duttu ayağından çeker, Abüzer Ağa «pes dedik aslanım!» diye sürünerek gaçar... Kimde can galdı, gule gule öldük.. Mindere yapışan gurbağa gibi sıçrayarak sürünerek gaçıyo... Cudocu gumandan dutup bacağından çekiyo...

Ertesi günü daha keyiflivdi.

— Ne oldu? dedim.

— Cudo değel, tiyatora gumpanyası canım, dedi, cudocu gumandan Hıdır Ağa'yı çekti mindere. «Ayağımı göbeğime daya!» dedi. Hıdır Ağa dayamaz. Daya! Dayamaz... Daya ulan!.. «Estağfurullah beyim, haddime mi kalmış, gobeğinize ayak dayamak...» diyo... Neyse zorla dayadı. Cudocu duttu ellerinden Hıdır Ağa'nın «Üstüme gel!» diye bağırıyor. Hıdır Ağa heç gelir mi!.. Gelse, cudocu golundan savurup kendi üstünden aşırtacak, küt diye vuracak yere. Hıdır Ağa dersem yüz yirmi sağ okka var, havalanıp da bir yere indi miydi, bi daha galkacağı vok; ancak cemaatle cenazesi kalkar...

Gel ulan mel ulan derken, cudocu bunu dutup havada perfane gibi döndermez mi... Velâkin Hıdır Ağanın ağırlığından cudocu alta, Hıdır Ağa da üstüne yığılmaz mı!.. Cudocu altta boğulacak yahu, öyle yayılmış ki Hıdır Ağa, cudocunun ağzına burnuna bi solukluk yer bırakmamış. «Kalk ulan!..» Ne mümkün, çökmüş ki gıpırdanacağı yok; iki çift camus zor galdırır... Hep birden üstlük üstüne gene galdıramadık. Neyse elbirliğiyle yana devirip yıktık da cudocunun canını gurtardık...

Bu konuşmamızdan sonraki gün Hamza Baba çok yorgun ve üzüntülü görünüyordu.

— Ne haber? dedim.

— Ne olsun, dedi, dün iki bekçiyi cankurtaranla hastaneye galdırdılar.

Ondan sonra her sabah bana rapor veriyordu:

— Düneğin birinin goz gapağı yarıldı...

— Birinin dabanı yarıldı.

— Birinin gemiği çatladı.

— Bi arkadaşın iman dahtası gırıldı.

Dört gün Hamza Baba görünmeyince hanın odacıbaşına sordum.

— Bilmem, dedi, göründüğü yok.. Yarın da gelmezse yerine başkasını alacağım. Han pislik içinde kaldı.

İki gün daha sonra bir sabah karşımda başından ayağına kadar sargılar içinde biri durdu, yalnız ağız yerinde bir delik vardı. O delikten çıkan sözleri anlıyamıyordum. Neden sonra zorlukla sargılar içindeki adamın Hamza Baba olduğunu anlıyabildim.

— Neye sesin öyle? dedim.

— Çene gemiğim gırık da... dedi.

— Geçmiş olsun, ne oldu?

Oturttum sandalyeye. Söylediklerini zor anlıyabiliyordum.

— Kaç gündür nerelerdeydin? dedim.

— Hastahanedeydim, dedi, bugün taburcu ettiler...

— Geçmiş olsun, demek iyileştin.

— Yok... Sende umut yok, yatak işgal etme, diye taburcu ettiler...

— Vah vah... Nasıl oldu?

— Cudocu'yla cudo yaptık.

— Eeee... Yahu, bu nasıl cudo? İnsan düşmanına böyle yapmaz be...

— Cudocu heç bi şiy yapamadı ki.. Hep gaçtım. O duttu, ben gaçtım, o duttu ben gaçtım... O çekti ayağımdan ben süründüm. Sonunda bıktı «Allah belânı versin, git!» dedi, gittim.

— Peki, bu hale nasıl geldin...

— Gece... Löbetteydim. Bi hırsızla garşılaştık, terslik işte... Ben gaçsın da arkadaşlar dutarsa dutsun diye düdüğü üfürdüm. Herif üstüme geldi. Ben gaçtım, o geldi... Get derim, gitmez... Bi belâ ki heç sorma!.. Sırtındaki cuvalı yere goyup «Siz cuda öğrenmişsiniz dutuşalım!» demez mi? Debelleş oldu... Bırak oğlum, bırakmaz... Beni yerden yere çaldı. İnsafı da yok imansızın, gaçsan da bırakmıyo... Cudocuya gurban olayım...

«Bu oyunu da öğrettiler mi size?» deyip çalıyor yere, «şu oyunu da gösterttiler mi?» deyip vuruyor yere... Üç gün kendimi bilememişim...

— Ne duruyorsun bu halde? Eve gidip yatsana...

— İşim var, gideceğim...

— Nereye?

— Cudo gursuna... Gursa gitmiyeni bekçilikten de atıyorlar. Memur olmadığımızdan bir haftadan fazlasına istirahat yok, işten atarlar... Cudo'ya... Hakkını helâl et... Bi ricam var, odacıbaşıya söyleyiver de yerime kimseyi almasın. Yarın temizliğe geleceğim...

Sargılı koluyla trabzanlara tutunarak yavaş yavaş merdivenlerden indi.

(*) **KOMANDOS: Akıncı, akıncılar, akın cılar birliği demektir. Bu çok güzel Türkçe sözcük kullanılmaz da Amerikan modasına uyulup komandos denir.**

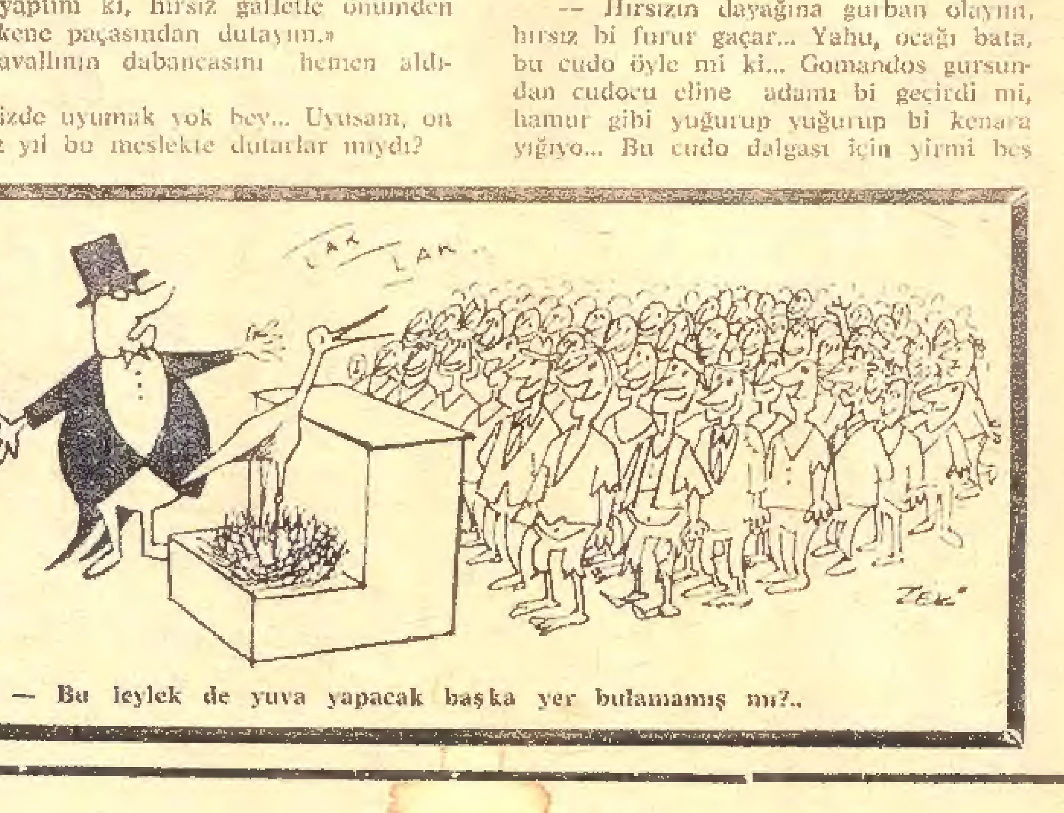

— Bu leylek de yuva yapacak başka yer bulamamış mı?..

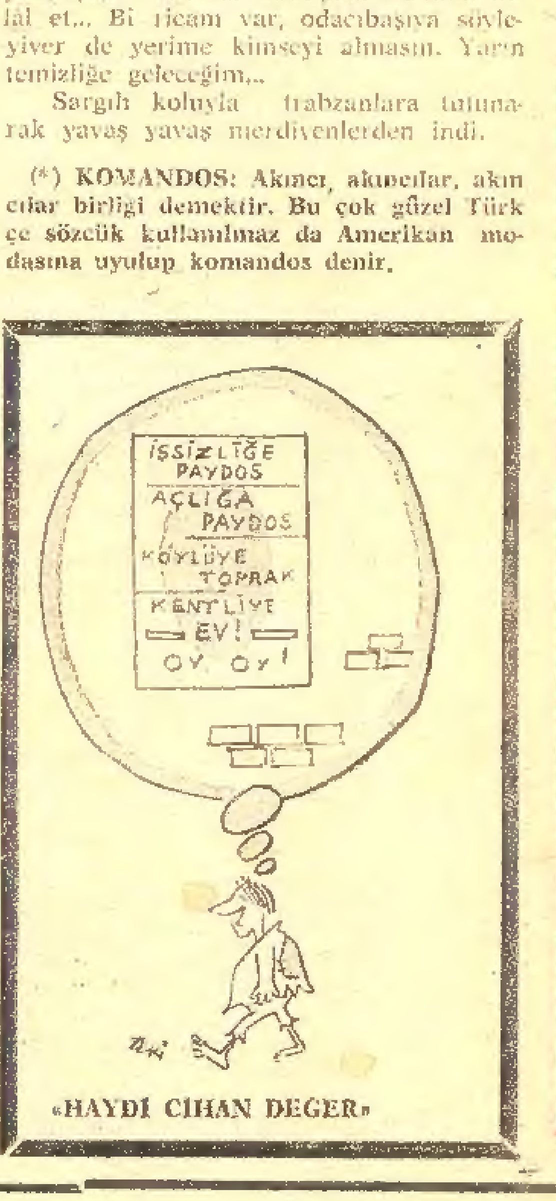

«HAYDİ CİHAN DEGER»

GENÇ KUŞAK HİKÂYECİLE-RİNDEN DÖRT KİTAP SUNUYORUZ:

DENGE UZMANI
Yazan: **ORHAN DURU**

Bu kitapta, çok değişik bir anlatışı olan Orhan Duru'nun birbirinden güzel 14 hikâyesi vardır.

Fiyatı: 3 lira

GÜLLÛ GÜZEL
Yazan: **MERAL ÇELEN**

Genç kuşak kadın yazarlarımız içinde hikâyeleriyle büyük ilgi toplayan Meral Çelen, bu kitaptaki hikâyelerinde olayları yalnız kadınların duyabileceği bir içtenlik ve gerçeklikle anlatıyor.

Fiyatı: 3 lira

GÜZEL AVRAT OTU
Yazan: **TARIK DURSUN K.**

Değerli hikâyeci Tarık Dursun'un bu kitabı, Türk Dil Kurumunun 1961 yılı hikâye ödülünü kazanmıştır.

Fiyatı: 3 lira

BULANIK RESİMLER
Yazan: **MUZAFFER BUYRUKÇU**

Genç kuşağın verimli yazarlarından Muzaffer Buyrukçu'nun en güzel hikâyeleri bu kitapta toplanmıştır.

Fiyatı: 3 lira

Bu dört hikâye kitabının fiyatı 12 lira tutmaktadır. Dört kitabı birden almak isteyenlere 10 liraya verilir. On liralık posta pulu gönderir seniz bu dört kitap adresinize yollanır. Ödemeli olarak da gönderilir.

Kitaplardan yalnız birini almak istiyorsanız 3 liralık posta pulu gönderiniz.

Adres:

DÜŞÜN Yayınevi

Nuruosmaniye Gazi Sinan Paşa sok. No. 12 İS TANBUL.

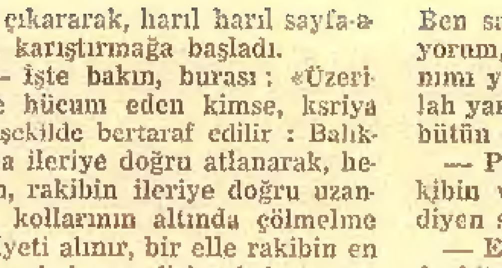

R U S

DÜNYA MİZAHINDAN ÖRNEKLER

Arkadiy Averçenko

Çeviren: Münip Koruyan

Jiu Jitsu

BİZİM iyi dostumuz ve arkadaşımız olan Şaşa, odaya girdi, etrafına sırıtarak baktıktan sonra, neş'eli bir eda ile,

— Hey, solucan suratlı herifler, buraya bakın! diye bağırdı. Öyle ne büzülmüş oturuyorsunuz? Birbirinizin burnuna bu kadar sokulacak ne var? İnsan biraz cevval olmalı, neş'eli olmalı, gezip tozmalı be birader!... Yâni, sizin anlıyacağınız, spor yapmalı, spor!

Onun böyle konuştuğunu hiç duymamıştık.

Herkes başını kaldırıp, merakla Şaşa'ya baktı.

Uzun boylu ressam Baçkin,

— Sen ne zamandan beri sportmen oldun? diye sordu.

— Ben mi? Kardeşlerim, ben bu işe başlıyalı epey oldu. Şöyle biçimli bir vücuttan daha iyi bir şey var mıdır dünyada? Sonra size bir şey söyliyeyim mi... Sanki dünyaya ikinci defa gelmişim gibi hissediyorum kendimi...

— Aman Allahım! Bir kere daha mı! Senin dünyaya birinci defa gelişin bile bize yetti de arttı. Daha fazlasına dayanamıyacağız.

Aktör Çelyabinski, sinek kaydı traş olmuş yüzünü belki bin defa buruşturarak,

— Aman, dedi, eğer üçüncü defa da doğacaksan, bize şimdiden söyle de odadan çıkıp gidelim.

— Kaz kafalı herifler... Şunu iyi bilin ki, Jui - Jitsu öğrenmeğe başladığımdan beri yürümemde, nefes almamda ve hattâ konuşmamda önemli değişiklikler oldu.

— Neeeee?

— Ne dedin, ne dedin?

— Söylediğin kelimeyi tekrarlar mısın?

Şaşa cevap verdi:

— Jiu Jiusu, yani Japon güreşi.

— Aman pek hoş! Lütfen şuraya oturur musunuz?

— Ah, sizi gidi odun kafalılar sizi! Siz sadece alay etmesini bilirsiniz, herşeyle eğlenirsiniz; halbuki Jiu - Jitsu denen güreş, daha doğrusu kavga tarzı sayesinde, cılız, çelimsiz bir insanın çam yarması gibi üç adamı birden yere serebileceğinden haberiniz bile yok.

— Ne diyorsun, Şaşa? Söylediğin doğru mu?

— Yahu size uzun uzun anlatmaya ne lüzum var! En iyisi mi, sizi Gankok'a götüreyim!

— Nedir bu Gankok denen acayip şey, Allahaşkına?

— Gankok mu? Bu bir adamdır, kardeşlerim! Jiu - Jitsu hakkında ne kadar tarihî malûmat varsa hepsini toplayıp sıralamış ve bir sistem haline sokmuştur.

O zaman herkes neş'elenerek bağırmağa başladı:

— Ne kahraman adammış o!

— Evet, öyledir de.

— Hâtıra olarak, ismini muhakak defterime kaydedeceğim.

— Aman Allahım, ne iğrenç egoist, kalın kafalı insanlarsınız siz böyle! Ben size ciddî bir şeyden bahsediyor, önünüze Japon halkının en kıymetli hazinesini seriyorum, siz ise, ömründe ilk def'a gramofon gören Malenezya'lı vahşiler gibi, homurdanıp duruyorsunuz!

— Allaha şükür! Nihayet Şaşa da adam oldu!

— Elbette ya, ne sandınız! Belki ben de vaktiyle sizin gibi düşündüm ama Jiu - Jitsu dersi aldığımdan beri herşeyi dikkatle incelemeye alıştım.

— Eee, abuk subuk konuşmayı bırak da, bu işin nasıl olduğunu anlat, be adam!

— Önce şunu kafanıza iyice sokmalısınız ki, bu güreşte herşey, insan vücudunun adele ve sinir merkezlerini iyice etüd etme üstüne kurulmuştur. Meselâ, elin üstündeki muayyen bir noktaya indirilecek bir darbeyle bütün kolu felce uğratmak ve bir insanı tamamen müdafaasız hale sokmak mümkün olabilmektedir.

— Aman yahu, şunu bize bir göstersen!

— Hay hay. Volodya, ver elini bakayım. E, korkma be avanak!

Zaten Jiu - Jitsu'nun bir iyi tarafı da şu ki, istemedikten sonra hiç kimsenin vücudunda en ufak bir yaralanma olmaz. Ver elini buraya, Volodya, korkacak bir şey yok.

Volodya, sesi kısılarak,

— Ben korkmuyorum ki... dedi ve elini uzattı.

— Şimdi... Buraya bakın! Yâni şu iki mafsalın arasına. Tamam...

Şimdi burayı sıkıyorum... Acıyor mu?

— Yo, hiç acımıyor. Yalnız tırnağını batırmasan iyi olur.

— Tövbe, estağfurullah; benim öyle bir şey yaptığım yok, ayol. Acıyor mu? Kolunun durmadan dermansızlaştığını farkediyor musun?

— Hayır, hiçbir şey farketmiyorum.

— Dur bakayım... Ah, evet, doğru. Asıl lâzım olan elini tutmamışım. Öteki elini ver hadi.

— Al bakalım.

— E, şimdi söyle, acıyor mu?

İyi kalpli Volodya, deminden beri soluyan ve habire ohluyan pufluyan Şaşa'ya acıyarak:

— Eh, dedi, birazcık.

— Bu birinci numara. Fakat daha bu bir şey değil. Çok daha okkalı bir numara var: Elin ile yanlamasına bir darbe indirilecek olursa, rakibin kolu alaşağı edilebilir.

Birisi âdeta ürkerek,

— Kimin? diye sordu.

— Elbette ki, bir yabancının. Bu ne ahmakça sual yahu! Nerde kalmıştım? Ha, evvet... Size bir şey soracaktım: Bir parmağınızla bile dokunmadan, rakibinizin nasıl zararsız bir hale getirileceğini biliyor musunuz?

— Hayır, hayır, Şaşa! Aman ne olur göster!

— Pekiy, meselâ Baçkin'i alalım. Hadi gel Baçkin. Meselâ, diyelim ki, Baçkin benim üzerime doğru yürüyor ve bana saldırmak istiyor. Hadi Baçkin, bana saldırmak niyetiyle üzerime doğru gel.

Bu işe büyük ilgi gösteren oradakilerin hepsi, teşvik ederek,

— Hadi Baçkin, yürü be! Yürü, korkma! diye bağırdılar.

İnsaflı Baçkin,

— Ona saldırmak niyetiyle mi yürüyeceğim? diye sordu.

— Evet, evet!

Baçkin, gözlerini bir cani gibi iri iri açtı, kollarını ileri uzattı ve kendisini soğukkanlılıkla bekliyen Şaşa'nın üzerine arslan gibi kükrüyerek yürümeğe başladı.

— Şimdi buraya bakın, beyler! O yaklaşıyor, onu ceketinin yakasından yakalıyor, aşağı doğru çekiyorum ve... Dur bakayım, hay Allah kahretsin! Ne öyle kasılıp duruyorsun? Yakan nerde? Ayol sen ceket giymemişsin, nerde ceketin...?

Baçkin, şaşkın ve mahçup,

— Bunun için bir ceket mi giymek lâzım? diye sordu, kusura bakma, iş tulumumu giymişim.

— Öyleyse olmaz, beyler. Herif iş tulumunu giymiş, sonra da buraya Jiu - Jitsu yapmaya geliyor! Biriniz ona ceketini versin.

Haydi Baçkin, giy şu ceketi bakalım. Şimdi üzerime saldırmak niyetiyle bana yaklaş. Tamam, şimdi bakın. Dur be... Kollarını öyle yukarı kaldırma, aşağı sarkıt. Şimdi bakın: Bir! İki! Üç!

Şaşa, Baçkin'i ceketinin yakalarından tutup, aşağı doğru çekti. Ceket, omuzlarına göbeğine kadar kaydı. İşin aslına bakılacak olursa, Baçkin'in kolları, aşağı kayan ceketle kıstırılmıştı. Bu vaziyet, orada bulunanların pek hoşuna gitti. Bir alkıştır koptu.

Şaşa, Baçkin'i, yakasından kıskıvrak yakalamış vaziyette tutuyordu.

Baçkin,

— E, daha başka ne var? diye sordu.

— Daha başka ne olmasını istiyorsun? Seni zararsız hale soktum, yetmez mi?

— İyi ama, beni boyuna böyle tutman lâzım.

— Neden?

— Çünkü yakamı bırakır bırakmaz, senin üzerine saldırırım.

Birisi, bilgiç bir tavırla,

— Sakın böyle bir şey yapayım deme! dedi.

Şaşa,

— Söyliyeceklerime kulak verin, dedi, eğer o bana hücum ederse, o zaman başka bir çareye başvururum. Öyleyse şimdi seni salıyorum, beni tut bakalım.

Baçkin, kollarını kaldırdı ve ne yaptığını bilmez bir halde, Şaşa'nın boğazına sarıldı.

— Dur hele dur... Böyle olmaz. Bırak beni! Buraya bak, her iki kolunu yukarı kaldırıp, üzerime doğru yürüyeceksin. Hadi üzerime doğru yürü! Fakat ben çömelip, senin uzanan kollarının altına dalacak, bir elimle bana en yakın bulunan dizini tutacak ve... Gerisini galiba unutmuşum. Bırak bakalım! Ne yapılması lâzım geldiğine bir bakayım hele.

Şaşa, emekliyerek, uzun boylu Baçkin'in altından kalktı; cebinden kırmızı ciltli ufak bir kitap çıkararak, harıl harıl sayfalarını karıştırmağa başladı.

— İşte bakın, burası: «Üzerinize hücum eden kimse, ksriya şu şekilde bertaraf edilir: Balıklama ileriye doğru atlanarak, hemen, rakibin ileriye doğru uzanmış kollarının altında çölmelme vaziyeti alınır, bir elle rakibin en yakın bulunan dizi yakalanır ve diğer elle bunun üzerine mümkün olduğu kadar yüksekten bir darbe indirilir. Darbe indirildiği sırada, rakibin tuttuğunuz dizini öne vya yan tarafa doğru çekmek lâzımdır; bu sırada, yukarıdan saldırmağa hazır olan rakibe, ya geriye, ya da yan tarafa doğru düşmeyi seçmek kalır.» Haydi öyleyse, başlıyalım! Hücum et! Ellerini yukarı kaldır! Mümkün olduğu kadar yukarı kaldır be Allahaşkına! Hop! Hop! Niçin düşmüyorsun?

Baçkin, şaşkın şaşkın,

— Yıkılmam mı lâzımdı? diye sordu.

— Elbette ya! Kuzum bu herif bunak mı ne! Bütün gücümle dizinden tutup çekiyorum, karnına okkalı bir darbe indiriyorum, o hâlâ, İvan Veliki kilisesinin çan kulesi gibi kıpırdamadan duruyor.

— Kitapta böyle mi deniyor?

— Okuduk ya, mesele şundan ibaret: «Rakibe, ya geriye, ya da yan tarafa doğru düşmeyi seçmek kalır.» Halbuki senin düştüğün filân yok!

Volodya,

— Baçkin, dedi, kabiliyetsiz, kafasız herifin biridir. Eğer Jiu - Jitsu öğrenmiş olsaydı, ne zaman yıkılması gerektiğini bilirdi. İşin yok da böyle adamlarla uğraşıyorsun be Şaşa.

— Sen sadece gül bakalım Volodya; Vallahi bana kalırsa Jiu Jitsu fevkalâde bir şeydir. Baş parmağın birinci boğumu, üzerine bastırılarak, rakibin nasıl zararsız hale sokulduğunu biliyor musunuz?

— Hayır... Nereden bilelim?

— Bizler cahil kimseleriz.

— Durun öyleyse tarif edeyim. Çok kibar bir oyundur bu. Rakibinizi, yarım çevirerek yere çaldıktan sonra, elini yakalar ve iki parmağınızla onun baş parmağının üst mafsalını sıkarak, tamamen zararsız hale getirirsiniz. Bütün mesele bundan ibaret. Volodya, ver elini buraya.

— Buyur! Merhaba, nasılsın?

— Şakanın sırası değil. Şimdi alay etmenin ne olduğunu göreceksin. Bakın şimdi. Görüyor musunuz? Mafsalını sıkıyorum.

Şaşa, zaferi kazanmış bir insan edasiyle.

— Nasıl! diye bağırdı. Hadi vur bana bakayım; istersen kafama, enseme, göğsüme vur.. Ne olacağını görürsün! Volodya,

— Müsaade et diyerek Şaşa'nın ensesine kuvvetli bir darbe indirdi.

— Dur bakayım, galiba esas marsalı tutmamışım. Öyle ya, ver elini bir daha! E, şimdi dene bakalım! Ay, aman aman! Bu yaptığın düpedüz domuzluktur! Ben sana sadece şakacıktan yapıyorum, sense işi ciddiye alıp canımı yakıyorsun. Ayol, herif, Allah yarattı demeden, vücudunun bütün kuvvetiyle yapıştırıyor!

— Peki ama, bu vaziyette rakibin vurmasına imkân yoktur diyen sen değil misin?

— Elbet!.. vuramaz. Bak burada kitabımda ne diyor: «Bu durumda rakip, kendisine hücum edenin hiç bir yerine asla dokunamaz.» Anladın mı! Asla dokunamaz diyor.

— Öyleyse kusura bakma, istiyerek vurmadım. Daha başka usuller de var mı?

— Var tabiî... Hem de bir sürü. Doğrusu çok güzel bir dövüştür bu. Eski Samurai'ler de böyle dövüşürlermiş (★).

Ressam Baçkin, düşünceli bir çehre takınarak,

— Toprakları bol olsun, dedi.

O sırada, aktör Çelyabinski bir sıçrayışta masanın üzerine çıktı ve ders veren bir profesörün çehresini ve sesini taklit ederek dedi ki:

— Pek sayın bayanlar ve baylar! Jiu - Jitsu denen Japon güreşi pek karışık ve güç bir san'attır. Meşhur, genç şampiyonumuz Kuvrikov, bugün bize, bu döğüşü bir nebze tanıtmış oldu. Fakat Jiu - Jitsu'nun birçok şartları vardır... Önce bunları yerine getirmek gerekir. Evvelâ, hücum eden düşmanın bir ceket giymiş olması lâzımdır; şayet ceket giymemişse, derhal eve veya bir dostuna, o da yoksa bir elbiseci dükkânına gidip, bunu temin etmelidir. İkincisi: Rakibin kibar ve nazik olması icap eder; kolunu kavrayıp sıkarak felce uğrattığınız iddia ettiğiniz zaman, onun, böyle olduğunu muhakkak surette kabul etmesi lâzımdır; aksi halde, o, âdinin âdisi bir heriftir. Üçüncüsü: Sizin elle kavrayıp sıkmanızdan sonra rakibinizin yerde yatması gerekiyorsa, derhal yere yatmalı ve kilise kulesi gibi dikilip kalmamalıdır. Ve nihayet, dördüncüsü: Şayet birisi senin mafsalını sıkarsa, rakibinin vücuduna hiçbir surette dokunamıyacağına dair sana teminat verilmeden, sakın ona vurmaya filân kalkma! Bütün yukarda söylenenleri hülâsa edecek olursak, bundan bir netice çıkaracak olursam, şunu diyebilirim ki, Japon güreşi Jiu - Jitsu, bize tarifi imkânsız bir sürü avantajlar sağlıyan bir döğüş tarzıdır. Ancak, bu güreşi bizim değil, rakibimizin öğrenmiş olması şartiyle... Bir Samurai olan Şaşa'nın şerefine! Şa şa, şa!

(★) **Samurai: Eski Japonya'da muharipler sınıfına mensup kimse.**

Bunun üzerine, orada bulunanların hepsi yüzlerini ekşiterek, ceplerinden mendillerini çıkardılar ve alınlarına biriken teri sildiler.

Şaşa,

— Eşek hoşafları ne anlar!... diyerek kırmızı ciltli kitabı özenle cebine sokup, hemen oradan uzaklaştı.

— Ne cici sefalet dil mi şekerim!..

YARIŞMA Yazıları

EMANETÇİ BAŞI

EMANETÇILER çarşısında epeyce gezdikten sonra yaşlı bir emanetçi, «Oğlum» dedi, «senin aradığın emanetçi buralarda değil!» Tarif etti yerini: Falanca yere gideceksin, çok yüksek bir tepe var, o tepenin üzerindeki en yüksek bina onundur. O binanın da en yüksek katında oturur.

Teşekkür ederek ayrıldım. Elimde emanet edeceğim paketle yola koyuldum. Yollar ıpıssızdı, ne arkamda, ne önümde kimsecikler var... Tepemde güneş, gölgem yok denecek kadar küçük. kanter içinde ihtiyar emanetçinin tarif ettiği yere vardım. Binanın kapısında küçük bir levhada «Emanetçi» yazılıydı. Bina tahmin ettiğimden daha yüksek. Alt katlarda bir sürü insan harıl harıl çalışıyor. Her birinin önünde bir yığın dosya. Başlarını kaldırıp bana bakmadılar bile. En üst kata çıktım, aşağıda gördüğüm levhanın aynısını kapıda gördüm. Kapıyı vurdum. İçerden gayet yumuşak ve tatlı bir ses «Gir!» dedi. İçeri girdim, odada kimsecikler yoktu. Bu ses nerden geldi diye sağıma soluma bakınırken: Yine aynı ses «Yorgunsun galiba... Arkandaki koltuğa oturuver» dedi. Dikkat ettim, ses duvara yakın bir yerde yeşil bir perdenin arkasından geliyordu. Hemen kotuğa oturuverdim. Yine aynı ses,

— Söyle oğlum, niçin geldin? dedi.

— Efendim ,benim bir komşum var. Bu komşumun dedesi benim dedemi öldürmüş. Benim babam da bu komşumun babasını öldürmüş. Şimdi bu komşum da beni öldürecek. Her ne kadar her koyun kendi bacağından asılırsa da dedelerimiz bu gerçeği değiştirmişler. Biz babamızın bacağından asılıyoruz. Geçenlerde kulağıma geldi. Komşum rüyasında babasını görmüş. Karısının bileziklerini satıp bir tabanca almış. Ben de kaç gündür evi barkı terkedip sizi arıyorum. Canımı paket yapıp emanet etmek için size getirdim.

— Bak oğlum, dedi, sen yanlış gelmişsin. Evet, ben emanetçiyim. Ama emanet veririm. Sen şimdi canını bana emanet edeceğine bir emanet can isteseydin bu işin hemen olurdu.

— Efendim, bari birkaç günlüğüne alsanız. Şuracıkta duruversin...

— Emanet alamam. Yok, eğer al senin olsun dersen alırım.

— Efendim öyle verecek olsam komşuma verirdim. Buraya kadar ne diye geleyim!..

— Ha, bak, aklıma geldi, sen onu niye öldürmüyorsun?

— Oldüremem efendim. Sırayı bozamam. Hem sırayı bozmak istesem yine öldüremem. Çünkü benim çocuklarım var, hepsi de küçük ,benden başka bakacak kimseleri de yok. Ben hapse girersem onlar perişan olurlar. Bakın, buraya kadar geldim, nolur beni boş çevirmeyin.

— Bak, sana söyledim, eğer emanet birşey istiyorsan verebilirim. Ama emanet kabul edemem.

— Peki, ne verebilirsiniz?

— Ne istersen, dur, dosyana bakalım, şimdiye kadar ne almışsın...

Biraz sonra içeri elinde dosyayla biri girdi. Hiç yüzüme bakmadan dosyayı kucağıma bırakıp çıktı.

— Şimdi, aç dosyanı bakalım neler almışsın...

Dosyayı açtım; bembeyaz bir kâğıdın yukarısında «bir adet can» yazılıydı

— Bir adet can emanet almışım efendim

— Başka bir şey yok mu?

— Yok.

— Seni çok ihmal etmişim. Şimdi ne istiyorsan yaz, yanında kalem var.

Kalemi aldım. Bir, iki salladım mürekkep aksın diye.

— Sallama, sallama, sizin kalemlere benzemez. Sallamadan da yazar.

Başladım özene, özene yazmağa: Bir çift yün çorap, bir çift ayakkabı kırkiki numara, çifte kösele, üç takım elbise «altı, sekiz, on yaşındaki çocuklar için» Bir kol saati 17 taşlı, su geçmez Iki takım elbise, biri lâcivert, biri açık renk. Bir palto, bir çuval un, bir çuval bulgur.

— Yazıyor musun?

— Evet efendim, yazdım.

— Bitti mi?

— Bitti.

— Aklıma geldi, sana söyliyeyim: Zamanında senin gibi biri geldi. Emanet istedi. Ben buna üç fabrika, beş otel, iki hamam, bir banka ve daha bir sürü emanet verdim. Ve dedim ki, ölürsen bunları orada bırak, sen gel, ben emanetimi alırım. Bu ne yapsa beğenirsin?

— Ne yapmış?

— Kefenine cep diktirmiş, bir sürü altın, elmas doldurup getirmiş.

— Emanete hıyanet...

— Ya.... Dahası var: O getirdiği elması ,altını burada çalışanlara verirken yakaladılar. Sen de öyle yapma sakın.

— Yapmam efendim, ama öyle büyük emanet veriyor musunuz?

— Tabi, tabi ne istersen...

Hemen bir çuval bulgurun altına çevirdim, üç tane de fabrika yazdım.

— Oku bakalım! dedi

Okudum.

— Ama ne fabrikası olduğunu

yazmamışsın, dedi, ne fabrikası istiyorsan onu da yaz.

— Biri nişasta, biri de gazoz fabrikası olsun, biri de...

— Dur, onu da ben söyliyeyim: Tayyare fabrikası olsun.

— Tayyare eski deyim. Uçak yazayım mı?

— Yaz yaz, benim aklım hep eskiye gidiyor.

— Tamam efendim, hepsini yazdım, verin de gideyim.

— Yok, sen git, ben sana bunları öyle vereceğim ki sen nasıl verdiğimi bilmiyeceksin. Yalnız sen de ölünce hiçbir şey getirme.

— Efendim, ağzımda da üç tane maden kaplama dişim var, onları ne yapayım?

— Onları sen buraya gelmeden mezarlıkta sökerler. Sen hiç merak etme!

— Müsaadenizle efendim... deyip paketimi aldım.

— Lûtfen kalemi yerine bırak! dedi.

Kalemi aldığım yere düzgünce koydum.

Merdivenleri öyle bir iniyordum ki topuğum kıçıma değiyordu. Yine o ıssız yolda koşarak eve geldim. Komşum kapıda beni bekliyor. Elindeki tabancayı bana doğru kaldırdı ve:

— Senin baban benim babamı niye öldürdü? dedi. Ağzını açmaya fırsat vermeden tetiği çekti.

Orhan Yücel
ADANA

Yazı parası 50 lira postayla bu okurumuzun adresine gönderilmiştir.

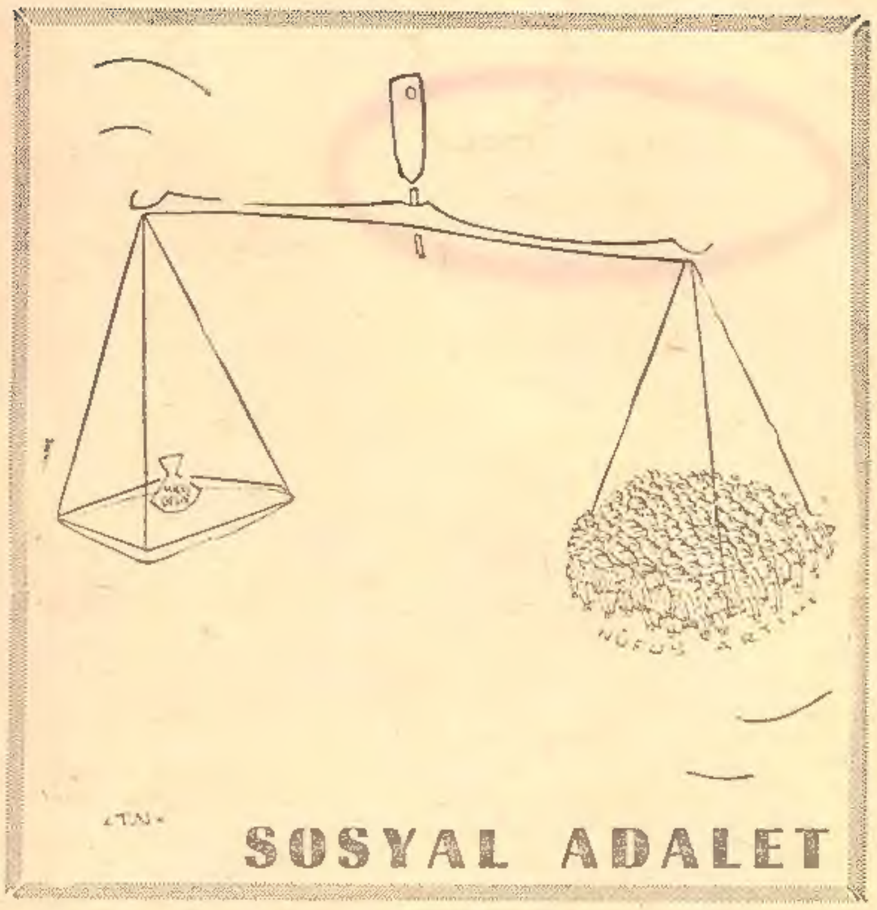

OKURLARDAN FIKRALAR

Yarışmaya gönderilip de, yarışma koşullarına uymayan yazılar içinde fıkralar da vardır. Bu fıkraların güzellerini yayınlıyor, gönderen okurlarımıza da armağan olarak kitap yolluyoruz. Aşağıdaki fıkraları gönderenlere postayla armağanları yollanmıştır.

Hakim döğecek

HUSEYIN Dayı'yı hâkim çok severdi, hazır cevap, hoşsohbet, nüktedan bir ihtiyardı.

İlçeye on saat uzak bir köyden bir yurttaşı, tarla açmak için çamları kökledığı için Orman İdaresi mahkemeye vermişti.

Uçan kuştan medet uman köylü, hâkimin Hüseyin Dayı'yı sevdiğini duymuş, ona yalvarmağa gelmişti:

— Aman Hüseyin Dayı, hapsederlerse n'olacak?

Bıyık altından gülen Hüseyin Dayı,

— Üzülme oğlum, dedi, buraya gadar gelmişsin bir çâresi bulunur. Sen benim dediğimi yap, gerisine karışma! Mahkemede hâkimin sorduklarına doğru cevap ver, hiç yalan söyleme Hâkim eğerkinem «Doğru söyliyeceğine namusun üzerine yemin eder misiniz?» der de ayağa kalkarsa, anla ki seni döğecektir. O zaman yapacağın iş ve de seni hapislikten gurtaracak bir çâre var: Hâkim ayağa galktı mı, dabana guvvet gapıdan gaçacaksın... Gaçıp kurtuldun mu, hapisten de gurtulursun...»

Saf köylü inandı.

Mübaşir adını bağırınca mahkeme salonuna girdi. Hâkim künyesini sorduktan sonra, «Yemin eder misin?» diye sorup ayağa kalkınca, köylünün tabanları yağ layıp kaçması bir oldu. Herkes şaşırmıştı. Hâkim «Tutun, yakalayın!» diye bağırdı da köylüyü yakalayıp zorla getirdiler.

Cemal Akyol
DENİZLİ

Eshab-i Mesalih

İSEDEN diploma yerine belge alıp çıktıktan sonra, bir dilekçeyle Devlet Demiryollarına müracaat ettim. Yıl 1943, o zaman bizim gibilere de iş bulunabiliyordu.

Stajyer memur olduğumdan bütün eski memurlar, şefim bana ikide bir «eshab-ı mesalih'e» iyi muamele etmemi söylüyorlardı. Bilgisizliğim çakılmasın diye «eshab-ı mesalih» in kim olduğunu soramıyor, onu tumturaklı bir adam olan müfettiş filân sanıyordum.

Göreve başladığımın dördüncü günüydü, anbar memurunun verdiği işleri yapıyordum. Bir adam yanıma gelip, Erzurum'a tren biletinin kaç kuruş olduğunu sordu. Tabiî bilmiyordum. Acemiliğimi anlamasın diye,

— Görmüyor musun, meşgulüm... Başka bir memura sor! diye adamı tersledim. O sırada şef başımda bitivermez mi!

— Ben sana kaç kere eshab-ı mesalihe iyi muamele edilecek diye tenbih etmedim mi? dedi.

Ben hemen toparlanıp,

— Beyefendinin Eshab-ı Mesalih Bey olduğunu bilmiyordum. Ilk defa görüyorum. Affedersiniz... dedim.

Oradakilerin neden kahkahalarla güldüklerini anlıyamamıştım ama, kıpkırmızı olmuştum.

İlçeye on saat uzak bir köy-

İsmet Yergin
İSPARTA

Yavuz Tarakçıoğlu
(Adresini göndermesini rica ederiz.)

Kâğıt kravat

GRETMEN Okulu'nun ilk sınıfındayken, kravata düşkün bir tarih öğretmenimiz vardı. Bütün öğrencilerin kravat takmalarını isterdi. Bir gün öğleden sonra tarih dersimiz vardı, korkudan hepimiz kravatlarımızı takmıştık. Biz sıralarımıza oturmuş tuk ki, Sami adındaki arkadaşımız, top oynamaktan ter içinde dersaneye girdi. Tarih dersi olduğunu da unuttuğundan kratvatsız... Nerdeyse öğretmen derse girecek, gidip yatakhaneden kravat almasına vakit yok... Becerikli bir arkadaş olan Sami, çiçekli basmadan yapılmış bir kitap cildini yırttı, hemen jiletle kravat biçiminde kesip boynuna taktı.

Bizler, öğretmene gösteriş olsun diye kravatlarımızın ucunu, caketlerimizden dışarı sarkıtmıstık.

Öğretmen içeri girdi, girer girmez de hepimize bir bir bakıp aramızda kravatsız olup olmadığını araştırdı. Bakışları Sami'nin üstünde durdu.

— Ne güzel kravatın var Sami?

Kıpkırmızı olan Sami sesini çıkarmadı.

— Nerden aldın, kantinden mi?

— Hediye geldi efendim...

— Bakayım şuna!

Elini dokundurur dokundurmaz kâğıttan kravat düşünce öğretmen,

— Eşşeeek... eşşeeek!... Babanı mı aldatıyorsun?... diye bağırmağa başlamıştı.

Ismet Karaca
ADIYAMAN

Fındık dalları

AGIR ağır giden otobüs, rampanın orta yerine gelince, zınk dedi durdu. Şoför sövüp sayarak yere indi.

Arabadan inen yolcular söylenmeğe başlamışlardı:

— Artık çok oldu ama...

— Otobüs değil, rezillik...

— Çekilir dert değil...

Haklıydılar. Samsun'dan kalkalı sekiz saat olduğu halde, Trabzon'dan vazgeçtik, daha Giresun'a bile varamamıştık.

Su doldurulduk, yolcular yerlerini aldılar. Tekrar yola düzüldü araba. Gece ansızın bastırıvermiş ti. Yorgunluktan göz kapakları inen şoför dayanamadı, geriye doğru seslendi:

— Arkadaşlar, uyumamanı istiyorsanız türkü söyleyin!

Şimdi karbüratör bozukluğundan daha büyük bir dert belirmişti. Bir müddet bütün yolcular birbirimize baktık. Hiç kimse şarkı söylemeye hevesli görünmüyordu Şoförün başının hafif öne doğru düştüğünü gördüğümüz an, önden tiz bir ses yüksel di:

«Gene yeşerdü fınduk dallerili»

Bu havaya bütün yolcular el, ayak temposuyla iştirak ettiler. Derken türkü bitti. Şoför, geriye dönerek «Kesme hemşerüm. Devam et!» dedi. Adam çaresizlik içinde şöyle bir yutkundu, sonra başladı: «Gene yeşerdü finduk dallariii...» Adamcağız her halde başka bir şey bilmiyordu ki aynı şeyi tekrarlayıp duruyordu. Binbir meşakkatle, sabahın ilk ışıkları gözükünceye kadar yol aldık. Şafak sökerken, şoför arabayı durdurdu, başını direksiyona dayıyarak uykuya daldı. Uyuşan mafsallarını zorla harekete getirerek, kendimi dışarıya, şoseye attım. Fundalar arasında yaşlıca bir köylü sigarasını tüttürerek arabaya bakıyordu.

— Selâmünaleyküm dayı! Dedim.

— Aleykümselâm oğul.

— Buradan Trabzona nekadar çeker?

— Vallahi orayı bilmem amma oğul, diye ihtiyar çubuğundan bir nefes çekti, Nah şu Eğribeli aşınca Şebinkarahisar'a varılır.

Geceleyin Trabzon şosasından sapmış, bütün gece yanlış gitmişiz.

Hep aynı türküyü söylemekten sesi kısılmış olan adam çalı dibine oturmuş, başı iki elinin arasında mırıldanıyordu:

«Gene yeşillendi fınduk dallariii!...»

Yarışmaya giremeyen yazılar

Suç ve Ceza (Sirkeci), Belki söylememiştir (Kumkapı), Ucuz arsa (Ankara), Özenti (Ankara), Yattı da öldü (Ankara), Musa'nın atları (Ankara), Bir Zübüklük teşebbüsü (Mersin), Kayserili arkadaşlar (İstanbul), Başlıksız (Ö. B. Ayvalık), Ölçeceklermiş, Saç ilâcı, Keman mı (Bandırma), Seni çalan eller dert görmesin (İzmir), Bu ne rezillik (Sivrice), Sosyete (İstanbul), Zübük mü dedin (Akşehir), Ömer Ağa (İstanbul), Kabak (İstanbul), İçkili Hocanın namazı (Konya), Yanlış hesap (Nevşehir), Kara Veli (Bakırköy), Bir sen eksiktin (İzmir), Mevzuat meselesi (Ankara), Ruh (Şişli), Af etsin mi (Sivas), Hazreti (Edremit), İnadın sonu (Adapazarı), Torpil kartı (Horasan - Erzurum), Yün ve post davamız (Balıkesir), Kübük oldum ve Çamaşır (Söğüt), Zübük Amcama mektup (Üsküdar), Hamdi'yle ben (Eskişehir), Kılıbıklık hakkında (Adressiz), Konuşan atmaca (Akçakoca), Farenin işi, Cami başkanı, Bereket çeşmesi (Denizli), Ben kimim (Ankara), Ladesin getirdikleri (Pangaltı), Osman beyin mirası (Eskişehir), Hani bana şakşak (Eskişehir), Falan fıstık (Uşak), Köyle parti kuruldu (Ankara), Ortaklık (İzmir), Ben baba olamadım (Bursa), Bay, Zübük (Elâzığ), Son fırsat (Mersin), İşletmeli mi işletmemeli mi (İzmit),/ Takma dişler (Küçükçekmece), Aldırma, Sevinç v.b. (Akyazı), Çoban köpeği sürüden ayrılanı ısırır (Ankara), Bunun yüzünden (Eskişehir), Dönem bitti (Kayseri), Bu bir güldürü değildir (Ankara), İstiyorum, Bir odst (İstanbul), Helâllık (İzmir), Askerlik dersi (Bor - Niğde), İbo Zübük'te (Adana), Telefondaki kız (Bor), Haso bindi gitti kıyamete (Doğubeyazıt), Demokrat Partidenim (İstanbul), Memur olursam (Bursa), Bayramınız kutlu olsun (Sivas), Milletin efendisi (Üsküdar), Tıkırdı ve başka fıkralar (Adressiz), Muhalefetin kalesi (Mecidiyeköyü), Kibar Cavit (İstanbul), Kuluçka Hasan (Biga), Fis - kos (Ankara),

Hey gidi askerlik

ÜNLÜ komedyen Jimmy Durante, Jerry Lewis'e çocukluk anlarını anlatırken çok sevdiği amcasından söz açtı: «Biliyor musun Jerry» dedi, «Amcam Albaylıktan emekliye ayrılıp bizim yanımıza geldiğinde, beraberinde kendisi gibi emekliye ayrılmış, yakın dostu olan emir subayını da getirmişti. Eve geldikleri ilk akşam; «Bana bak George» dedi emekli emir subayına, «Tam kırk yıl orduda canımız çıktı ha!» Ve sonra devam etti:

«Bundan sonra, her sabah saat tam beşte beni eskisi gibi şiddetle sarsarak uyandırıp, «Albayım, alay teftişe hazır!» diye bağıracaksın. Ben de sana. Teftiş mi? Teftişin Allah belâsını versin!» diyeceğim. Sakın ben bu son cümleyi söylemeden odana dönme!»

Hamsi'nin yarışması

Trabzon Liselerinden Yetişenler Cemiyetinin Fikir ve Sanat Dergisi Hamsi'nin açtığı fıkra yarışmasında derece alan fıkralardan ikisini aktarıyoruz. Birinciliği alan güzel fıkra daha önce Zübük'te yayınlanmış olduğu için, yalnız ikinciliği, üçüncülüğü alan fıkraları yayınlıyoruz:

Bize Hamsi Kalmay...

Iki Karadenizli hamsi avın dalar. Tuttukları hamsi sayılacak kadar az. Garip bir tesadüf ya, bir fırtınadır koptu. Bunlar sarılmışlar küreklere çek babam çek kayık aynı yerde sallanıyor. Bir tanesi,

— Ey Allahım aci habu 2 garip kulunada durdur furtunayi. Kıyiya çikınça sağa 2 hamsi vereçoğum.

Fırtına gittikçe şiddetlenmekte, o yine devam ediyor,

— Allahım göriyisin öleçoğuk ne olur uşaklarımızı düşünda bizi sağ olarak kıyiya çikart asağa tam 4 hamsi vereçoğum.

Fırtına dinmek bilmiyordu. Bizim ki devam ediyor.

— Allahım bizi kurtarirsan sağa tam 7 hamsi vereçoğum.

Dayanamayan arkadaşı atılır,

— Ulan ne yapayisun, bize hiç hamsi kalmayi, der.

Davut BANK

Bekâridur

Bir Karadenizli ile bir Istanbullu vapurda seyahat ederlerken Istanbullu Karadenizlinin yakasında bir bit görür ve Karadenizliye:

I — Beyefendi yakanızda bit var.

K— Piredur o.

I — Pire siyah olur bak bu beyaz,

K — İhtiyarıdur.

I — Pireler zıplayarak yürür bak bu sürtünerek gidiyor.

K — Topalıdur.

I — (Istanbullu Karadenizliyi inandırabilmek için son bir çare olarak) Efendim pireler çift gezer bak bu tek geziyor.

K — (Karadenizli hiç lâf altında kalır mı? Hemen cevabı yapıştırır.) Bekârıdır.

Süleyman BULBUL

Şu gazetecilik yokmu!

Muhabir Muray Collins, Texas'ta Huston şehri yakınlarında çöken bir maden kuyusu ile ilgili güzel bir yazı hazırlamıştı. Felâketi en ince yönleriyle, heyecan ve korku verici bir dille anlatıyor, çevreyi kaplıyan ölüm görüntüsünü kuvvetle belirtiyordu. Akşam üzeri Yazı İşleri Müdürüne bir telgrafla yazısını gönderirken, baş tarafa şairane bir başlangıç oturtmayı ihmal etmedi:

«Tanrı bu akşam bir tepede öylece oturmuş, felâket sahnesini acıyla seyretmekteydi.

Yazı İşleri Müdürü Murray'ın telgrafına hemen ve şu karşılığı gönderdi:

«Maden kazasına boş ver Stop Tanrıyla bir röportaj yap Stop mümkünse fotoğraf al Stop.

Yazı İşleri Müdürü
Johnson

TEK DELİK

Aziz Nesin'in Romanı

— 24 —

Az sonra Fransızca muallimi geldi. O zaten olup biteni duymuş.

— Müslüman kardeşimiz bu mu? diye sordu.

— Budur, dediler, şununla Frenkçe konuş... bakalım hele...

Fransızca muallimi,

— Bu, bizim Fransızcamızdan anlar mı ki...

Deyince, herifin Fransızcayı çok az bildiğini anladım.

— Parle vu Franse? dedi.

Mektepten öğrenebildiğim kadariyle herifin hakkından geleceğimi anladığımdan,

— Vıy... Dedim.

Fransızca olarak bana «İsmin ne?» diye soracak yerde, herif şaşırıp da,

— Kel e votr numero? «Numaran kaç?» diye sormaz mı?

— Hangi numara? dedim.

Bereket hatasını anlayıp,

— Pardon, dedi, isminiz ne?

O zamana kadar kendime hazırladığım Almanca bir isim uydurdum:

— Karl...

— Allahtan burada iyi ki Almanca muallimi yahut Almanca bilen biri yokmuş. Fransızca öğretmeni döndü onlara,

— Hemşeriler, efendiler! dedi, aynen dediğiniz gibi.. Bu adam dünyanın çok meşhur bir âlimidir. Bunun adını bilip tanımıyan yoktur. Avrupanın, Amerikanın neresine gidersen git, bunun adını çocuğa sorsan bilir.

Biz Fransızca öğretmeni ile topu topu iki kısa cümle konuşmuştuk, halbuki o, sanki aramızda saatlerce konuşmuşuz gibi anlatıyordu:

— Hemşehriler, bu Karl efendi diyor ki, yaşımın genç olduğuna bakmayın, diyor. Bu yaşa kadar bütün dinleri tetkik ettim, diyor. Ve diyor ki, yıllarca dinleri tetkik ettikten sonra, şu netice ve kanaate vardım ki Hak dini Islâmiyettir. Ve Müslüman olmağa karar verdim diyor.

Etraftan «Böyle mi diyor!... Böyle mi?» diye sesler yükseldi. Fransızca muallimi devam et...

— Evet aynı ile dediklerini kelime kelime sizlere tercüme ediyorum: Bir gece rüyama, beline kadar ak sakallı, nûranî yüzlü bir ihtiyar Müslüman girdi.

Kalabalıktan birbirlerine fısıldayanları duyuyordum.

— Yahu, bizim muallim de Fransızcayı bir biliyormuş ki... Aşkolsun...

— Bilir... Dehşetli bilir...

— Bizim muallimin üstüne Fransızca bilen var mı?

— Baksana herif çatır çatır konuşuyor yahu...

Muallim devam ediyordu:

— Rüyamda o nur yüzlü adam bana Almanca olarak

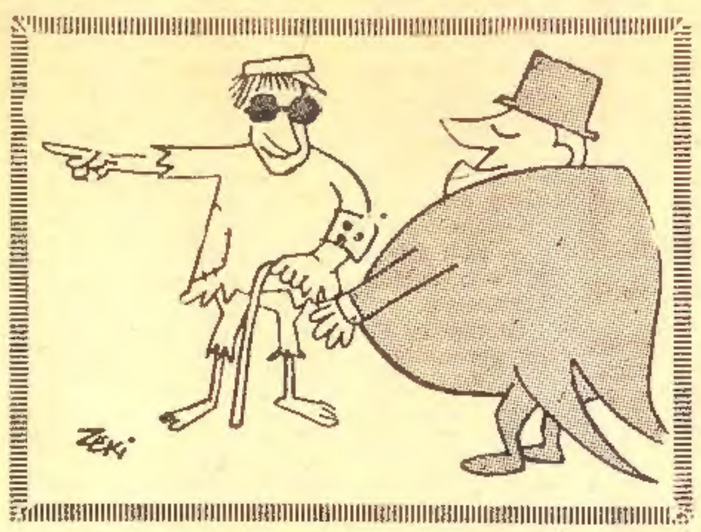

dedi ki: Ey Karl, ben Serabil Aleyhisselâmım. Senin kalbine hidayet erişti. Sen hemen Türkiye denilen memleketin falanca kasabasına var, oranın suyunu iç, ekmeğini tuzunu ye! Sana kısmet oradadır, orada Müslüman ol, dedi. Ben de, Serâbil aleyhisselâma «Falanca kasaba nerededir, bilmiyorum» dedim. Dedim. O dahi haritada yerini gösterip ayrıca da bir kâğıda sizin bu kasabanızın adresini yazıp bıraktı ve gözden nihan oldu. Gözlerimi açtım ki şafak atmaktadır. Hemen Serabil aleyhisselâm hazretlerinin yazıp bıraktığı adresi alıp, memleketimde hiç kimseye adiyö demeden — bunlar, Allahaısmarladık yerine adiyö derler — düştüm yola... Tam dört yıl araya sora nihayet kasabanızı buldum, Velâkin kasabanız çok bir zor yerdeymiş... diyor.

Orta yaşlı bir adam Fransız muallimine,

— Yahu muallim, dedi, bütün bu lâfları hep bu adam mı dedi?

— Evet, bu adam dedi.

— Yahu, ne zaman dedi?.. Sen ona bir kere fan dedin, o sana bir ker fin dedi, bir fan fin ettiniz o kadar... Sen bir saattir bize şöyle dedi, böyle dedi diye anlatıp duruyorsun... Bir çuval lâf bir fanfine nasıl sığdı?

Muallim bozulur gibi oldu ise de hemen kendini toparlayıp,

— Beğenmedinizse, başka birini bulun da konuşsun... dedi.

Bozuntuya uğramanın sıkıntısı içinde gönülsüz gönülsüz gidiyordu ki, kolundan tutup,

— Aman muallim, dediler. Sen hele o zevzeğin lâfına aldırma da, daha başka neler dedi onu anlat...

Muallim suratını asıp,

— Başka bir şey demedi, dedi, işte hepsi bukadar.

Sonra dilini damağına vura vura cık cık sesleri çıkararak,

— Cahil kısmına lâf anlatmak nekadar zor birader, dedi, bu Fransızca lisanı gayet kısa bir lisandır; tıpkı sabun gibi... Nasıl bir kalıp sabunu alırsın da köpürt Allah köpürt, köpürt Allah köpürt... Çoğalır da çoğalır, çoğalır da çoğalır... İşte bu Fransızca lisanı da böyledir. Herif sana iki kelime söyler, bu iki kelimenin içinde, eğer anlayabilirsen, dünya kadar mâna vardır, anlat da anlat... Artık senin ferasetine kalmış bir iş; nekadar anlatsan bitiremezsin...

Muallim çok fena bozulmuştu. Vaziyeti telâfi için şöyle bir durdu, aklından bir şeyler geçirdi, gözlerini gökyüzüne dikip dudaklarını kıpır kıpır kıpırdattıktan sonra, bizim de orta mektepteyken okuduğumuz Fransızca kıraat kitabındaki bir parçayı ezbere tıkır tıkır okumağa başlamazmı?...

Mektepteyken o parçayı bize öğretmişlerdi. Aklımda kaldığına göre, Jan adında bir oğlan çocuğu ile Janet adında bir kız çocuğunun mektebe gidişlerini anlatan bir yazı idi. Muallim işte bu Fransızca parçayı gır gır gır ezbere okuyordu:

— Jan çantasını alıp annesini öptü, Allahaısmarladık anneciğim dedi. Sonra komşuları Janete seslendi. Janet de çantasını alıp bahçeye çıkmıştı. Bonjur Janet dedi...

Adam bu ezber parçayı okurken gülmemek için dudaklarını ısırıyor, arada sırada da ona,

— Vıy, vıy, diyordum.

— Jan ile Janet mektebe geldiler. Ders zili çaldı.

— Vıy...

— Dershaneye girdiler. Sonra muallimleri geldi...

— Vıy mösyö...

— Muallim günaydın çocuklar dedi.

— Vıy mösyö...

Hikâye bitince Fransızca muallimi,

— Tamam işte, dedi, gördünüz ya, duydunuz ya...

Oradakilerden birisi,

— Velâkin muallim bey, sen bu gâvurcayı dehşet konuşuyorsun birader... dedi.

Muallim,

— Konuşurum evvel Allah, dedi, ben Fransızca konuştum mu, karşımda Fransız zor dayanır... Benim Fransızcama gayetle zorlu Fransız ister, herkesin harcı değil... Ben karşımda iyi lisan bilir Fransız isterim. Öyle her Fransız benimle konuşamaz. Bu adam aslında Alman olduğundan Fransızcası kemküm... Pek iyice bilmiyor...

Müftü Efendi,

— Hayırlı, uğurlu olsun, dedikten sonra, şimdi buna nasıl bir Müslüman adı vereceğiz?.. dedi.

— Bunun esas gâvurluk adı ne idi?

— Karl...

— Mademki Kârl imiş, öyle ise Kâmil koysak münasiptir.

(Arkası var)

— Birazcık gülebilir misiniz acaba!

— Anlat — Derdini — Marko paşa'YA

Buca'dan yedeksubay öğretmen bir okurumuz yazıyor:

«Taa 1961 de yedeksubay öğretmenlere hizmeteri ödeneği verilmesi için Meclise bir kanun tasarısı sunulmuştu. «Bütçede para yok!» filân deyip atlattılar. O zamandan bu yana yargıcından gardiyanına kadar adalet örgütünde çalışanlara ödenekler verildi; âmirinden bekçisine kadar Emniyette çalışanların tayın bedelleri arttırıldı, bizimkinden ses yok.

Paşam, sizin tanıdığınız paşalar çoktur, sorunverin ne olur, bizim ödenekler ne olacak?»

MARKOPAŞA:

Evet, tanıdığım paşalar çoktur: Haydarpaşayla hemen her sabah - akşam görüşürüz. Mahmut Paşayı pek seyrek görebiliyorum. Kılıç Ali Paşa'nın önünden geçiyorum ama, uğrayamıyorum. Atik Ali Paşa da uzaklarda kaldı. Eksik olmasın Bayram Paşa'nın baklalarını yiyoruz. Zavallı Piyale Paşa unutuldu gitti. Koca Mustafa Paşaya da gidemiyorum.

Bilir misiniz paşaların içinde günümüzde kendisini en çok aratan, Oküz Mehmet Paşa merhumdur; sağ olsaydı özel sektörümüze çok büyük hizmetleri dokunurdu. Yedi - sekiz Hasan Paşa yoksa da, onu aratmıyacak hanım evlâtları çok var.

Benim paşalar içinde en sevdiğim Kasım Paşa'dır. Paşalarımızdan iyi olmasın, çok iyi bir paşadır. Çok alçak gönüllü olduğundan tepelere, yükseklere çıkmamış, bir çukurda kalmıştır; onun için burdan aşağı, ordan aşağı, hep Kasımpaşa'dır. Kasım Paşadan sonra bir de Pala Paşa var ama, henüz suratını görmedim.

Sorunuza gelince, ben Marko Paşa olarak size derim ki:

« Melmeketimizdeee, maarif davaaasını... eveeet, Fisagor'un eşşek davâsından çoook daha mühümdür. Binaenaleyh, maalimleri düşüneceğiz ve onlar için bir şiy yapıcağız!!»

Sayın okurum, şimdi böyle ödenek mödenek deyip duracağına, Kur'an Kursuna ya da İmam - Hatip Okuluna gidip de istikbalini kurtarsaydın ya...

Ama sizin aradığınız cevabı, başka bir okurumuz (Faik Çağlar) manzum olarak veriyor:

Ne kadar sürsem seni yine tepen geriye
Açlıktan mıdır nedir döndün kemik deriye
Sözümü iyi dinle hele yaklaş beriye
Kendi kafandan çektin bunlar sana az gelir
Olme eşşeğim bekle, belki birgün yaz gelir.

★

Sen de hiç beğenmezsin ne giden, ne geleni
Ne halinden bileni, ne de hiç bilmeyeni
Semer vurduysa noldu, şu mübarek yeleni
Elbet gider bir yobaz yine bir yobaz gelir
Olme eşeğim bekle, mutlak birgün yaz gelir.

★

Bir açlık tutturmuşsun, yok mu söz söyleyecek
Sanki birşey kalmadı söyleyecek diyecek
ELKİRİ çok ağada miden varsa yiyecek
Dalkavukluk edersen tavuk gider kaz gelir
MİDENİ BOZAR senin, bekle elbet yaz gelir.

★

Amma diyebilirsin, sen dinle sözümüzü
Kime gözüm dediysek o (oydu) gözümüzü
Türlü türlü dertlere o koydu tümümüzü
Zaten olmayan akıl şu başa biraz gelir
Olme eşşeğim bekle belki birgün yaz gelir.

★

Soğuk suları kattık hep pişmiş aşımıza
Her belâyı getirdik kendimiz başımıza
Aldıran bile olmaz şimdi gözyaşımıza
Çok çektik uslanmadık hepsi bize haz geldi
Olme eşşeğim bire, niye öldün, yaz geldi.

Usküdar'dan Bay Şevket Albayrak soruyor:

«Aklımın almadığı bir şey soracağım: Bu Amerikalılar füzeyi ateşliyorlar. Sonra içinde adam olmadan füzeyi yerden nasıl idare ediyorlar? İçinde astronat olanı anlıyorum. Ama içinde adam olmadan füze yerden nasıl idaré ediliyor? Siz uzay bilgini değilsiniz ama, belki bir cevap verirsiniz.»

MARKOPAŞA :

Nasıl olduğunu bilmiyorum ama, Amerikalıların yerden füzeyi idare edebileceklerine inanıyorum. Çünkü Amerika'da teknik öyle ileri ki, oldukları yerden Avrupa'yı bile idare ettikten sora, uzaydaki füzeyi haydi haydi idare ederler. İçinde adam olmayan füzenin idaresine gelince, bu da akla yakın: Tarihte, idareciler arasında adam olmadığı halde idare edilmiş memleketler bile vardır.

★

Ayvalık'ta Bay Fethi Namlı'nın, Burhaniye Devlet Hastanesinde bir oğlu dünyaya gelmiş. Doğum yapan anne kanuni süresi içinde nüfusa bildirmemiş. Bunun üzerine Burhaniye ilçesi, Idare Heyeti olan yedi kişi (Kaymakam, Tahrirat kâtibi, Malmüdürü, Hükûmet tabibi, ilköğretim müdürü, Ziraat Teknisyeni, Hükûmet Veterineri) toplanmışlar, aldıkları 137 sayılı kararı hem de Noterde tasdik ettirip suçluya göndermişler. Uzamasın diye işlem kararın son cümlesini buraya aktarıyoruz:

«Doğum vak'asını kanuni süresi içinde nüfusa bildirmediği ve bildirmemesi için de meşrû bir mâzeret beyan edemediği evrakın tetkikinden anlaşılmış olmakla 2376 sayılı kanunun 4 üncü maddesine tevfikan Fethi Namlı'nın 10 para cezasıyla cezalandırılmasına ve paranın tahsili için karardan bir örneğinin Mal Müdürlüğüne ve gereği için nüfus memurluğuna tevdiine karar verildi.»

Bay Fethi Namlı bize soruyor:

Piyasada on para yok ki cezayı ödeyim. Bir kuruş versem, üstü otuz parayı bulup bana vermezler. Ne yapayım?

MARKOPAŞA:

Bir daktilo yazısı yanlışı olduğu anlaşılıyor; «On lira para cezası diye yazılacakken «on para cezası» diye yazılmış. Ama yine de olay ilginçtir. Yurttaştan on lira cezayı alabilmek için devlet en az yirmi liralık masrafa girdikten başka, sekiz - on memurda iş saatlerini en boş işe ayırmış oluyorlar.

Geçenlerde bir iş sahibine bir resmî evraka 50 kuruşluk damga pulunu eksik koymuş olduğu, tamamlaması için üstünde 390 kuruşluk pul olan yazılı kâğıtla bildirilmişti.

Pekiy, nasıl olsun, görevini yapmayandan ceza alınmasın mı? Elbette bunun daha akıllı bir yolu yordamı bulunur ama, o zaman da bir kişinin yapabileceği şey oyalanması beş kişi aylak kalır.

★

Okurumuz B. Esat Yarar, ileri 4 günlük gazetelerin «Gençlik Köşesi» açmamalarından yakınarak, Zübük'te «Gençlik Köşesi» açmamızı öneriyor.

Zübük, kendisini tümüyle genç liğin de gazetesi saymaktadır. Büyük günlük gazetelerin yapamadığını Zübük'ün sekiz küçük sayfası içinde yapması olanaksızdır. Mizalı gazetesi unutulmamak koşuluyla Zübük'ün sayfalarını herkese açıktır.

İDARE ETMEZ

Senato üyesi olan Millî Birlik Komitesi üyelerine iyi bir ünvan bulamadılar doğrusu. «Tabiî Senatör» ne demek yâni; onlar tabiî senatör de, öbürleri gayri tabi senatör mü, ya da sun'i senatör mü? Hayır bu ünvan hiç uymadı; daha bir uygunu bulunmalıydı.

Onlar iktidardayken durmadan pohpohlıyan gazeteciler şimdi eski MBK üyelerine her fırsatta veryansın ediyorlar. Böyledir bu işler; zamanında gözünü dört açıp dostunu düşmanını iyi tanıyacaksın, iş işten geçmeden... Şimdi bu gazeteciler onlara «Temelliler» diye lâkap taktılar.

Artık takılan bu lâkaba alındıklarından mıdır, nedir, birer birer senatörlükten çekiliyorlar.

Osman Köksal da,

— Ben de tabiî senatörlükten istifa edeceğim!... diye ağzından kaçırıverdi.

Gazetelere haber gerek ya, artık gazeteciler dururlar mı:

— Ne zaman?

— Ne zaman?

Diye yapıştılar yakasına...

Osman Köksal ne yapsın, adamı zorla istifa ettirecekler neredeyse... En sonunda ertesi gün açıkladı:

— Altı yıl sonra istifa edeceğim!...

Osman Köksal'ın tabii senatörlükten istifa etmesi de etmemesi de bizi hiç mi hiç ilgilendirmiyor ya, bizim aklımız şu altı yıla takıldı: Neden beş değil, yedi değil de, belediyenin ekmeğe koyduğu narh gibi kesin, altı yıl?

Bir kere boş bulunarak «istifa edeceğim!» diye ağzından kaçırıp da gazeteciler «Ne zaman, ne zaman?» diye üstüne düşünce, her halde Osman Köksal da gece evinde eline kâğıdı kalemi alıp uzun uzun hesap etmiştir: «Şu şu kadara, bu bu kadara... Şöyle olursa böyle olur, böyle olursa şöyle olur... Sonunda karar: Altı yıl. .

Anlaşılan, daha aşağıya, serma yesi kurtarmıyor.

Hem altı yıla kadar, hoho hoo,o neler doğar «meşime-i şeb» den!..

Gülen Düşünceler

Bernard Shaw

Çirkin ve mutsuz bir dünyada en zengin adam bile ancak çirkinlik ve mutsuzluk satın alabilir.

●

Yurtseverlik içinde doğduğumuz ülkenin, bütün öbür ülkelerden üstün olduğunu sanmaktır.

●

İnsanların çoğu yılda iki-üç kere düşünür. Ben haftada iki-üç kere düşünerek uluslararası üne ulaştım.

■

Akılsızların beyni, felsefeyi budalalık, bilimi hurafe, sanatı gösteriş haline getirir. İşte üniversitelerimizdeki eğitim de böyle.

■

İngilizler prensip uğruna herşeyi yaparlar: Yurtseverlik prensibi yüzünden sizinle savaşır, ticaret prensibi yüzünden sizden aşırır, egemenlik prensibi yüzünden sizi köleleştirebilirler.

■

Otomobil alacak kadar parası olan bir İngilizin siyasetle uğraştığını görmedim şimdiye kadar.

●

Yaratıklar arasında gerçekten korktuğum yegâne hayvan insandır.

●

Yapabilenler yaparlar; yapamayanlar, yapmayı öğretirler.

●

Tanrısı gökte olanlardan kendinizi sakının.

Şakir Eczacıbaşı
«Yeni Ufuklar»

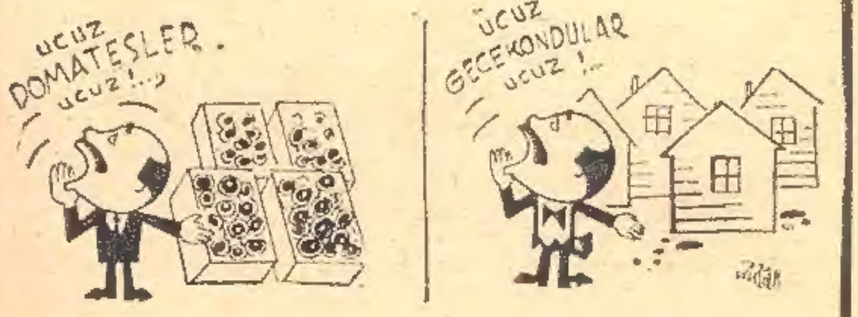

Vali Gokay — **Bakan Gökay**

Basın Sergisi

AKŞAM

ŞARLO

«Şarlo» (Charlie Chaplin) onuncu defa baba oldu. İki gün önce kendisini tebrik eden gazetecilere «Galiba düzineyi tamamlıyacağız» demiş. Ünlü sanatkâr 73 yaşında... Karısı Oona'nın yaşı da aynı rakamlarla ancak yer değiştirerek yazılıyor.

Sırası gelmişken, sanat hayatında olduğu kadar aile hayatında da velûd olan Şarlo nun bir iki küçük fıkrasını nakledlim :

Einstein Şhaplin'e «Sanatınıza hayranım. Bütün dünya sizi anlıyor» demiş. Şarlo gülmüş :

— Beni şaşırtıyorsunuz. Bütün dünya da size hayran ama, sizi anlıyan bir kişi yok.

Einstein ile Chaplin açık bir otomobilde giderlerken halk tarafından alkışlanmışlar, Chaplin Einstein'e dönmüş :

— İkinizi de alkışlıyorlar profesör... Lâkin beni anladıkları için, sizi anlamadıkları için...

Hasis bir iş adamı Chaplin'i yemeğe dâvet etmiş. Yemekten sonra Chaplin'i uğurlarken sormuş :

— Tekrar ne zaman yemeğe buyurabilirsiniz?

Sofradan yarı aç kalkan Chaplin şöyle cevap vermiş :

— Mümkünse hemen...

Sherlock Holmes'i yaratan ünlü yazar Conan Doyle yıllar önce genç bir aktörün kendisine enteresan bir iş teklifinde bulunduğunu anlatır. Haftada 10 dolar alan aktör hayatlarının sonuna kadar kazançlarını birleştirmelerini, sonra ikiye taksim ederek harcamalarını istemiş. Conan Doyle gülünç bulduğu bu teklifi derhal reddetmiş.

10 dolar haftalıklı aktör Chaplin'den başkası değildi. Ve yarattığı Şarlo tipi o kadar tutundu ki, kendisi bile «Şarloyu en iyi taklit edenler» arasında tertiplenen bir yarışmada ancak yedinci olabilir.

Yeni İstanbul

Halide Nusret Zorlutuna Yeni İstanbul Gazetesinde yazar. Bu gazetedeki bir yazısında Türkçede özleştirme akımıyla şöyle alay ediyor:

Yirmi yaşlarında kadar bir Üniversiteli, pek ciddî olmağa çalışan bir yüzle, izahat verdi :

«Ben karayazılı bir kişiyim! Bir sürü bilgisiz kişinin arasına düştüm. Öztürkçe tilcikleri anlamıyorlar, bana gülüyorlar!...»

«Ne dedin de anlamadılar?..»

«Örneğin «içi geçmiş dinsel kişi» diyorum, anlamıyorlar!»

Birbirimize baktık. Edebiyat hocası düşündü :

«Mürteci demek olmasın?» dedi. Gençler gülüştüler. Bir şair:

«Meczup demek olacak!» diye kestirdi attı. Tekrar bir kahkaha tufanı...

Bilmeceyi, sahibi çözdü:

«Yemek adı bu: «imambayıldı» sonra,

Gökgötürü konuksal arvat diyorum, onu da anlamıyorlar!»

Bu sefer birkaçımız birden:

«Ne?.. Ne?...» diye bağrıştık.

«Gökgötürü konuksal arvat! Hostes demek.»

Gençler gülmekten katılıyorlardı, sinirleri bozulmuştu. Şairin biri, ağlar gibi, bir eski mısra mırıldandı:

«Güleriz ağlanacak halimize!...»

Dil, milletin mukaddesatı arasında en önemli yeri almış bir müessesedir, Onu çoluk çocuk maskarası haline koymakta kimlerin, ne menfaatleri var?... Soruyorum.

Madem sordunuz, cevap verelim:

Evet, «Dil milletin mukaddesatı arasında en önemli yeri almış müessesedir» ama doğru söylemek de insanlığın kutsal davranışları arasında en önemli yeri olmuş tur. İnsan önce kendi uydurduğu yalana göre sonra kendisi yargıda bulunursa, işte böyle imambayıldıya «içi geçmiş dinsel kişi», hostese de «gökgötürü konuksal avrat» diyerek kendini tanıtmış olur.

Vay fikir mücadelesi!

YİRMİNCİ YÜZYILIN İNCİSİ

Döktüren: Pala Paşa

Gümüşpala'nın Rize'deki konuşmasından.

«Meclis çatısı altında icabın da genç arkadaşlar heyecana kapılarak kavga eder, hattâ kafa kırarlar. Ama bu Meclis çatısı altında kalır. Bu fikir mücadelesidir.»

Rejimlere Gelince

BOP HOPE geçenlerde evinde verdiği bir yaş günü toplantısında, çevresini kuşatan dostlarına siyasal konularda uzunca bir nutuk çektikten sonra rejimlerle ilgili düşüncelerini şu sonuçlarla açıkladı :

SOSYALIZM: Eğer iki ineğiniz varsa, birini ineği olmayan komşunuza vereceksiniz.

KOMÜNIZM : Eğer iki ineğiniz varsa, ikisini de Hükûmete vereceksiniz, karşılığında size süt verebilir.

FAŞIZM : Eğer iki, ineğiniz varsa, ineklerin ikisi de sizde kalacak ve ineklerin sütünü Hükûmete vereceksiniz, verdiğiniz süt sonra Hükûmet tarafından yine size satılacak.

NAZIZM : Eğer iki ineğiniz varsa Hükûmet sizi kurşuna dizecek ve inekleri alacak.

KAPITALIZM : Eğer iki ineğiniz varsa, birini satıp yerine iyi cins bir boğa alabileceksiniz. Bundan sonrası, ünlü bir vergi kaçakçısı olmanıza bağlıdır.

ÇOŞKUN ZENGİN

Başlıca yazarı :
AZİZ NESİN
SAHİBİ VE YAZI İŞLERİ YÖNETMENİ :
MERAL NESİN
Yönetim yeri : Cağaloğlu, Nuruosmaniye, Gazi Sinan Paşa Sok. No. 12 — İSTANBUL
Telefon : 22 58 04

PAZARTESİ GÜNLERİ ÇIKAR
HAFTALIK SİYASİ MİZAH GAZETESİ
23 TEMMUZ 1962
Yıl : 1, Sayı : 25
İstanbul'da Güneş Matbaacılık T.A.Ş. de dizilip basılmıştır.

ABONE : Yıllık 25, altı aylık 13 liradır. Yabancı ülkeler için yıllık 50, altı aylık abone 25 liradır Derginin uçakla gönderilmesi isteniyorsa, ayrıca uçak masrafı abone parasına eklenir.
İLAN : Beş sütun üzerinden her sütunun santimi 15 liradır.
50 KURUŞ
Geçmiş sayılar 75 kuruştur

Zübüüüük